

Iida Päärnilä ja Lumi Hannula

KORKEAKOULUOPISEKELIJOIDEN KOKEMUKSIA ETÄYSTÄVYYSSUHTEEN YLLÄPITÄMISESTÄ

Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta

Kandidaatintutkielma

Toukokuu 2024

TIIVISTELMÄ

Lumi Hannula ja Iida Päärnilä : Korkeakouluopiskelijoiden kokemuksia etäystävyyssuhteen ylläpitämisestä
Kandidaatintutkielma
Tampereen yliopisto
Viestinnän monitieteinen kandidaattiohjelma
Toukokuu 2024

Teknologian kehitys on mahdollistanut uudenlaisia tapoja ja muotoja ystävyysuhteiden ylläpitämiseen. Korkeakouluopiskelijat ovat ryhmänä omalaatuisessa asemassa, sillä suurella joukolla heistä ainakin osa ystävyysuhteista muuttuu etäystävyydeksi opintojen aloittamisen takia. Tutkielmamme tavoite on kuvata korkeakouluopiskelijoiden kokemuksia etäystävyyssuhteen ylläpitämisestä. Tutkimuskysymyksemme ovat: ”Millaiseksi korkeakouluopiskelijat kokevat tasavertaisuuden ja läheisyyden merkityksen etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä?” ja ”Millaisia vuorovaikutusstrategioita korkeakouluopiskelijoilla on etäystävyyssuhteen ylläpitämiseen?”.

Etäsuhteiden tutkimus on aikaisemmin keskittynyt paljolti joko määrälliseen tutkimukseen, romanttisten suhteiden tutkimiseen tai tutkimus on toteutettu muilla kuin viestinnän aloilla kuten sosiologian alalla, jolloin näkökulma on luonnollisesti erilainen. Etäystävyyssuhteita on myös tutkittu keskittyen suhteen muutoskohtiin. Uutta teknologiavälitteisen viestinnän tutkimusta myös tarvitaan jatkuvasti, sillä uusia kanavia ja keinoja viestiä tulee jatkuvasti.

Tutkielmalle rakennettiin laadullinen, fenomenologiseen ja sosiokulttuuriseen traditioon perustuva tutkimusasetelma. Näkökulman rajaamisessa hyödynnämme kahta teoriaa, jotka ovat elektronisen läheisyyden teoria (Korzenny, 1978) ja tasavertaisuusteoria (Adams, 1963). Aineistonkeruu toteutettiin temaattisin haastatteluin (N=6) ja analysoitiin laadullisesti ja teoriaohjaavasti temaattista analyysitapaa hyödyntäen. Havaitimme korkeakouluopiskelijoiden liittävän tasavertaisuuteen molempien osapuolten vaivannäön, ja ystävyysuhteissa tasapainotellaankin tasavertaisuuden ja epätasa-arvon kokemusten välillä. Läheisyys puolestaan nähtiin erityiseksi, erilaiseksi lähisuhteissa ja etäsuhteissa sekä panostuksesta rakentuvaksi ilmiöksi. Ylläpitämisen strategioita havaitimme kuusi erilaista.

Havaitimme korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteiden läheisyyteen liittyvien tulosten olevan paljolti linjassa aikaisemman tutkimuksen kanssa, mutta kiinnostavaa oli suhteissa ilmennyt epätasa-arvon kokemuksen ajoittainen sietäminen. Läheisyyteen liittyvien panosten ei vaadittu olevan osapuolten välillä täysin samanlaisia, vaan joissain tapauksissa toimintatavat olivat osapuolille hyvinkin eroavat. Kiinnostavaa oli myös havainto viestintäkanavien valinnasta, jossa käytetyin kanava ei suinkaan ollut muodoiltaan rikkain. Ylläpitostrategioista havaittiin menneisyys-nykyisyys-tulevaisuus-kolminaisuus. Myös ystävyysuhteen mahdollisuus joustoon näkyi ylläpitämisessä. Tutkielmamme valottaa tämänhetkistä tilannetta suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden ystävyysuhteen ylläpitämisestä ja tuo ilmi kiinnostavia jatkokysymyksiä liittyen epätasavertaisuuden sietoon ja viestintäkanavien valintaan. Jatkossa etäystävyyssuhteiden tutkimusta tulisi jatkaa uusien teknologisten viestintäkanavien kehittämisen myötä. Tutkimusta voitaisiin keskittää siihen, miten suhteen pitkä historia sekä muut uniikit tekijät vaikuttavat epätasavertaisuuden sietämiseen ja tasavertaisuuden kokemuksen saavuttamiseksi käytettyihin strategioihin.

Avainsanat: Teknologiavälitteinen viestintä, suhteen ylläpitäminen, läheisyys, tasavertaisuus, viestintästrategiat

Tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu Turnitin Originality Check -ohjelmalla

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	TEOREETTINEN VIITEKEHYS.....	3
2.1	Ystävyyssuhteiden ylläpitäminen teknologiavälitteisesti.....	3
2.1.1	Ystävyyden rakentuminen ja ylläpitäminen	3
2.1.2	Teknologiavälitteinen vuorovaikutus	5
2.1.3	Etäystävyyssuhde	7
2.2	Teoreettisia näkökulmia etäystävyyssuhteen tutkimiseen	9
2.2.1	Tasavertaisuusteoria.....	9
2.2.2	Teknologiavälitteisen läheisyyden teoria.....	11
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	13
3.1	Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset	13
3.2	Tutkimusmenetelmä	14
3.3	Osallistujat ja aineistonkeruu.....	15
3.4	Aineiston käsittely ja analyysi.....	16
4	TULOKSET	18
4.1	Tasavertaisuuden ja läheisyyden merkitys etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä 18	
4.2	Etäystävyyssuhteen ylläpitämisen strategiat	22
5	POHDINTA.....	27
5.1	Etäystävyyssuhteiden monimuotoinen tasavertaisuus	27
5.2	Paloista rakentuva etäystävyyden läheisyys	29
5.3	Etäystävyyssuhteiden ylläpitämisen joustavat strategiat	31
5.4	Tutkimuksen arviointi.....	34
5.5	Jatkotutkimus	36
	KIRJALLISUUS	38
	LIITTEET	43

1 JOHDANTO

Nykyisin moni ylläpitää ihmissuhteitaan teknologiavälitteisesti. Yhteydenpito läheisten ihmisten kanssa puhelimen tai tietokoneen välityksellä on usean suomalaisen arkipäivää. Ystävyysuhteet vaihtelevat täysin teknologiavälitteisestä yhteydenpidosta täysin kasvokkaiseen yhteydenpitoon. Onkin tärkeää ottaa tutkimuksen keskiöön teknologiavälitteisen viestinnän mahdollisuudet sekä haasteet ystävyydelle.

Koronapandemian aikaan teknologiavälitteinen viestintä yleistyi rytinällä niin työpaikoilla kuin vapaa-ajalla – kuitenkin juuri nuorille digitaalinen harppaus ei liene ollut niin suuri kuin vanhemmille ikäpolville. Nyt pandemian poikkeustilan jälkeisenä aikana on mielenkiintoista suunnata katse siihen, miten digitaalisten viestintäalustojen hyödyntämisen keinot ovat vakiintuneet osaksi arkipäivää nuorilla aikuisilla.

Ystävyysuhteen ylläpitäminen etänä ei ole välttämättä enää poikkeustila, vaan se voi säilyä ystävyysuhteen muotona jopa koko loppuelämän. Teknologiavälitteisen viestinnän merkitys korostuu tilanteessa, jossa mahdollisuudet kasvokkaisviestintään ovat rajalliset. On tavallista, että nuoret muuttavat ensi kertaa pitkän välimatkan päähän perheestään ja läheisistä ystävistään aloittaessaan korkeakouluopinnot. Maantieteellisen välimatkan muutos voikin olla eräs merkittävä käännekohta ystävyysuhteessa nuorilla aikuisilla (Becker ym., 2009). Tavoitteenamme on kuvata ja ymmärtää kokemuksia, joita korkeakouluopiskelijoilla on etäystävyysuhteen vuorovaikutuksen tasavertaisuudesta ja läheisyydestä sekä suhteiden ylläpitämisen strategioista.

Teknologiavälitteisen viestinnän tutkimus vanhenee osin nopeasti, koska teknologia kehittyy jatkuvasti. Vaikka tietyt perusolettamukset ja yleisemmän tason mallit eivät vanhene, uudet kanavat voivat tuoda uusia mahdollisuuksia ja vaikuttaa viestintätapoihin ja esimerkiksi kanavien käytön yleisyyteen. Vuonna 2007 tutkimuksessa (Utz, 2007) viestintäkanavat, joita vertailtiin, olivat puhelut ja sähköpostit, mutta nyt käytettävien kanavien skaala on jo huomattavasti monipuolisempi. Tämä voi mahdollistaa erilaisten kokemusten syntyminen, sillä mahdollisuus olla läsnä on erilainen.

Ystävyysuhteet, ovatpa ne ylläpidettyjä kasvokkain tai etäyhteyksin, ovat useille ihmisille tärkeitä ihmissuhteita, joihin liitetään paljon positiivisia asioita. Kuitenkin niiden merkitys ja

sitä kautta myös tutkimus tuntuu jäävän usein romanttisten suhteiden varjoon. Ystävyyssuhteet voivat olla joskus jopa romanttisia suhteita tärkeämpiä joissain elämäntilanteissa. Toisille ne ovat läpi elämän romanttisia suhteita tärkeämpiä. Ystävyyssuhteiden tärkeyden ja aikaisemmin esiteltyjen tekijöiden takia haluamme tässä tutkielmassa tarkastella sitä, kuinka ystävyyssuhteita pidetään yllä teknologiavälitteisesti.

2 TEOREETTINEN VIITEKEHYS

2.1 Ystävyysuhteiden ylläpitäminen teknologiavälitteisesti

2.1.1 Ystävyysuhteiden rakentuminen ja ylläpitäminen

Ystävyyttä on kuvattu viestinnän ja lähialojen tutkimuksessa monin tavoin. Lähisuhteita ilmiönä luonnehtii muun muassa keskinäisriippuvuus (Ledbetter & Fellers, 2022). Ystävyysuhteet eroavat ominaisuuksiltaan muista läheisistä suhteista, kuten esimerkiksi romanttisesta suhteesta platonisuudella ja perheenjäsen-suhteesta suhteen perustumisella vapaaehtoisuuteen. Ystävyysuhteet voivat olla hyvinkin joustavia sitoutumisen ja läheisyyden osalta (Becker ym., 2009). Erilaisten suhteiden raja voidaan nähdä liukuvana esimerkiksi platonisen ja ei-platonisen ystävyysuhteen (Weger ym., 2019) sekä ystävyysuhteen ja romanttisen suhteen välillä (Guerrero & Chavez, 2005). Ystävyysuhteet ymmärretään tässä tutkielmassa vapaaehtoisuuteen perustuvaksi, läheiseksi interpersonaaliseksi ihmissuhteeksi. Läheisyydellä tarkoitamme tässä asiayhteydessä läheisyyden kokemusta; emme niinkään fyysistä intiimiyttä. Tutkielmassamme rajaamme ystävyysuhteen nuoriin aikuisiin, sillä heidän käsityksensä läheisistä ystävyysuhteista ja heidän toimintansa tällaisissa suhteissa voivat erota nuoremmista tai vanhemmista ikäluokista.

Tässä tutkielmassa tarkastelemme ystävyysuhteiden ylläpitämistä vuorovaikutuksessa. Käsitämme vuorovaikutuksen moninäkökulmaisesti. Konstitutiivinen käsitys vuorovaikutuksesta interpersonaalisen viestinnän tutkimuksessa näkee vuorovaikutuksen prosessina, jossa luomme yhteisten merkitysten kautta sosiaalista todellisuutta, johon lukeutuvat myös omat identiteettimme ja henkilökohtaiset suhteemme (Baxter, 2004). Ystävyysuhteen rakentumisen ja ylläpitämisen voi nähdä tapahtuvan siis vuorovaikutuksessa. Ylläpitämiseen kytkeytyy kuitenkin myös samalla se, kuinka suhde koetaan ja tulkitaan kognitioissa. Tällöin vuorovaikutuksen asema on instrumentaalinen: subjektiivisista käsityksistä neuvotellaan vuorovaikutuksen avulla, ja viestintäteoille suhteen ylläpitämiseksi voidaan antaa omista kognitioista merkityksiä (Stafford & Kuiper, 2022).

Vuorovaikutustilanteesta on havaittavissa viestinnän suhdeulottuvuus tilanteen muiden elementtien, kuten tehtävien suorittamisen, ohella. Viestinnän suhdeulottuvuus onkin oleellinen tarkasteltava ilmiö läheisten suhteiden tutkimuksessa. Relatiivinen

vuorovaikutus tai relationaalinen viestintä (*relational communication*) on keskeinen tutkielmamme käsite, jolla voidaan viitata sekä vuorovaikutussuhteen toiseen osapuoleen suhtautumisen tapaan, kuten esimerkiksi arvostukseen tai pitämiseen, että itse suhteen rakentamiseen ja ylläpitämiseen liittyvään vuorovaikutukseen. (Mikkola & Valo, 2020.) Viittaamme relationaalisella vuorovaikutuksella tässä työssä vuorovaikutuksen suhdeulottuvuuteen kytkeytyvään eli suhteessa tapahtuvaan tai suhteeseen liittyvään viestintään.

Suhteen ylläpitämistä on määritelty esimerkiksi niinä viestintätekoina, jotka ylläpitävät, palauttavat tai lisäävät relationaalisen systeemin järjestystä (Ledbetter & Fellers, 2022). Ylläpitämistä on kuvattu myös dynaamiseksi prosessiksi, joka sisältää mukautumisen niihin muuttuviin tarpeisiin ja tavoitteisiin, jotka luonnehtivat suhdetta (Guerrero & Chavez, 2005). Mukautuminen voi tilanteesta riippuen olla vakauttavaa tai muutoksellista toimintaa. Ylläpitämisen teot voi käsittää niihin liittyvien mukautumisprosessien kautta sellaisiksi teoiksi, jotka saavat yksilön kokemaan mahdollisimman korkeaa tyytyväisyyttä suhteeseen (Em.)

Ylläpitämistä on sanallistettu nyanssieroin. Ledbetter ja Fellers (2022) puhuvat ylläpitämisen prosesseista (*maintenance processes*) ja käyttäytymisestä (*maintenance behaviors*). Prosesseilla voidaan ymmärtää viitattavan jatkuvaan, dynaamiseen toimintaan; käyttäytyminen kuvaa ehkä enemmänkin yksittäisiä tekoja osana prosessia. Tutkimuksessa puhutaan myös ylläpitämisen strategioista (Canary ym., 1993): Strategiat ja käyttäytyminen voidaan nähdä synonyymisinä, mutta toisaalta strategian käsite korostaa yksilön aikomusta ja suunnitelmallisuutta.

Canary ja Stafford (ks. esim. Canary ym., 1993) ovat kehittäneet alan tutkimuksessa yleisimmin käytetyn jaottelun viiteen lähisuhteen ylläpitämisen strategiaan: *positiivisuus, avoimuus, vakuuttaminen, sosiaalinen verkostoituminen ja tehtävien jakaminen*. Tätä typologiaa on käytetty useimmiten romanttisten suhteiden tutkimiseen. Juuri ystävyysuhteiden tutkimuksessa havaittuja strategioita on tunnistettu neljä: *positiivisuus, tuki, avoimuus ja vuorovaikutus* (Oswald ym., 2004). Ylläpitämisen keinoja on jaoteltu myös rutiinikäyttäytymiseen ja strategiseen käyttäytymiseen (Dainton & Aylor, 2002): jaottelu kuvaa ylläpitämisen tekojen tietoisuutta ja tarkoituksellisuutta.

Määrittelemme suhteen ylläpitämisen aiempaa tutkimuskirjallisuutta mukaillen jatkuvaksi prosessiksi, jossa osapuolet käyttävät erilaisia strategioita saavuttaakseen suhteensa tavoitteita. Tavoitteita voisivat olla esimerkiksi suhteen jatkuminen tai läheisyyden säilyminen.

Ystävyysuhteen ylläpitämistä vuorovaikutuksessa voidaan tarkastella eri näkökulmista. Valitsemamme lähestymistapa etäystävyysuhteen tarkasteluun edustaa fenomenologista ja sosiokulttuurista traditiota. Tässä tutkielmassa keskitymme tarkastelemaan suhteen yhden osapuolen kokemusta ystävyysuhteen ylläpitämisestä. Täten näkökulmamme edustaa viestinnän fenomenologista tutkimustraditiota eli sitä, miten ihminen kokee dialogisen toiseuden vuorovaikutuksessa (Craig, 1999). Ystävyysuhteen ylläpitämisen kokemukselliseen ja kognitiiviseen ulottuvuuteen liittyviä tarkasteltavia ilmiöitä ovat esimerkiksi epävarmuus, itse–toinen-inkluusio ja tasavertaisuus (Forsythe & Ledbetter, 2015). Subjektiviisen kokemuksen ymmärtämistä tarvitaan ystävyysuhteiden tutkimukseen, sillä ilman sitä osapuolten viestintäkäyttäytymisen tarkastelu jää puutteelliseksi. Tämän lisäksi otamme näkökulmassamme huomioon ne sosiaaliset ja kulttuuriset mallit, johon subjektiiviset kokemukset asettuvat, mikä edustaa sosiokulttuurista traditiota (Craig, 1999).

2.1.2 Teknologiavälitteinen vuorovaikutus

Teknologiavälitteinen vuorovaikutus (*computer-mediated communication, CMC; myös technology-mediated communication, TMC*) muodostaa laajan, ristiriitaisenkin, tutkimusalueensa viestintätieteissä (Laitinen, 2020). CMC:llä tarkoitetaan vuorovaikutusta, joka ei tapahdu välittömästi kasvokkain, vaan välitteisesti jonkin teknologisen laitteen, kuten tietokoneen tai puhelimen avulla. Tutkimuksessa on oltu kiinnostuneita esimerkiksi siitä, missä määrin ihmiset luovat teknologiavälitteistä todellisuutta vuorovaikutuksessa ja missä määrin teknologisten kanavien piirteet muovaavat ihmisten viestintäkäyttäytymistä (Laitinen, 2020). CMC:n kentällä voidaan tutkia monenlaisia viestinnällisiä ilmiöitä kaikilla viestinnän tasoilla (esimerkiksi ryhmissä ja suhteissa) sekä eri konteksteissa (esimerkiksi työ- ja vapaa-ajan konteksteissa).

Laitinen (2020, s. 415) käyttää vuorovaikutusteknologian käsitettä, jolla hän tarkoittaa “sellaisia teknisiä alustoja tai sivustoja, jotka antavat yhteisen tilan käyttäjilleen olla vuorovaikutuksessa ja edistää tilanteessa tarkoituksenmukaisia tavoitteita”. Vuorovaikutusta

mahdollistavat alustat ovat siis paikka, inessiivi, mutta toisaalta niiden ominaisuudet voivat olla välineitä tavoitteiden saavuttamiseen (em.). Tässä tutkielmassa olemme kiinnostuneita etenkin etäyhteyksin tapahtuvan vuorovaikutuksen relationaalisesta ulottuvuudesta ja siitä, miten suhteet koetaan todellisina CMC:ssä ja miten relationaalisia tavoitteita saavutetaan alustoja hyödyntäen.

CMC:n kanavakeskeiset näkökulmat voivat keskittyä esimerkiksi kanavien piirteisiin liittyvien muuttujien rajoituksiin ja mahdollisuuksiin viestinnälle (Buehler & High, 2023). Kanavien käyttömahdollisuuksiin eli affordansseihin suuntautuva näkökulma korostaa nimenomaan ihmisen aktiivista roolia. Tällöin ihminen ei ole vain kanavien armoilla oleva kokija, vaan kokemustensa ja kognitioidensa perusteella viestintäympäristöään strategisesti muokkaava subjekti. Affordanssit tulevat todeksi siis ihmisten tulkinnoissa, eivätkä kanavissa. Affordansseja voi olla monenlaisia: esimerkiksi kanavien visuaalisilla ominaisuuksilla on todettu olevan vaikutusta suhteen osapuolten kokemuksiin sosiaalisen tuen antamisesta (Buehler & High, 2023).

Yksi teknologiavälitteisen viestinnän erityisominaisuus on mahdollisuus vastauksen viivästymiseen sekä myös ennalta odotettu viestinnän eriaikaisuus eli asynkronisuus (ks. esim. Lew ym., 2018). Asynkronisuus ei välttämättä ole relationaalista viestintää haavoittava tekijä, vaikka niin voisi ajatella. Esimerkiksi Kashianin ja Waltherin (2020) tutkimuksessa henkilöt, jotka olivat suhteeseensa tyytyväisiä, pitivät kumppanin positiivisen konfliktikäyttäytymisen syynä tämän henkilökohtaisia ominaisuuksia asynkronisessa viestinnässä useammin kuin synkronisessa viestinnässä. Virtuaalisessa konfliktitilanteessa asynkroninen viestintä näyttää siis hyödyttävän suhteeseensa tyytyväisiä henkilöitä (em.).

Kiinnostusta teknologiavälitteisen viestinnän tutkimuksessa on kohdistettu siihen, mitä läheisyydelle tapahtuu CMC-kontekstissa. On esimerkiksi selvitetty tapoja luoda ja ylläpitää läheisyyttä sekä tarkasteltu läheisyyden muutosta viestintäkontekstin muuttuessa. Läheisyyttä on tarkasteltu esimerkiksi suhteessa muutoksiin nonverbaalisten vihjeiden määrässä (ks. esim. Buehler & High, 2023). Myös asenteilla virtuaalista itsestäkertomista ja virtuaalista sosiaalista yhteyttä kohtaan on havaittu olevan ennustusvoimaa läheisyyteen (Gioia & Boursier, 2022).

Erilaisia suhteita muodostetaan ja ylläpidetään nykypäivänä yhä enemmän teknologiavälitteisesti. Vuosikymmenten kuluessa kanavat ja keinot lähisuhteiden viestinnälle ovat moninkertaistuneet ja monipuolistuneet. Sosiaalinen media on tullut osaksi ihmisten arkea, ja sitä voidaan pitää tilana, jossa vietetään aikaa siinä missä fyysisissäkin paikoissa. Tutkimusta on aiemmin tehty muun muassa vertailemalla kasvokkaista viestintää ja CMC:tä tai miesten ja naisten viestintätapoja. Viime vuosina kentällä jo pitkään tehtyä affordanssi- ja identiteettitutkimusta on sovellettu ja suunnattu esimerkiksi tarkastelemaan teknologiavälitteisen viestinnän sisällyttämistä osaksi kasvokkaisviestintää lähisuhteen toisen osapuolen kanssa (Kelly & Miller, 2022) sekä sitä, miten yksilöt käsittävät suhdeidentiteettiään ja virtuaalisen datan yhteyttä muistoihinsa erotilanteissa (LeFebvre ym., 2022).

Tutkimuksessa on haaste pysyä perässä uusien, affordansseiltaan rikkaiden viestintäkanavien yleistyessä, eikä vaikkapa nuorten Facebookin käyttöä ystävyysnäkökulmasta käsittelevää tutkimusta 2010-luvun alusta voida välttämättä kaikin osin pitää enää kovin yleistettävänä tähän hetkeen. Nykyisin voidaan havaita yhteiskunnallista keskustelua myös siitä, kuinka äänipohjainen tapa viestiä on yleistynyt, mikä näkyy myös lähisuhteissa esimerkiksi ääniviestien lähettämisenä. Lähitulevaisuudessa tutkimuksessa voidaan esimerkiksi tarkastella myös sitä, millaisia mahdollisuuksia ja uhkia tekoäly tuo läheisille ihmissuhteillemme sekä sitä, voiko tekoälyä pitää lähisuhteen osapuolena. Myös lisätty todellisuus tuo mielenkiintoisia elementtejä siihen, miten ja missä läheisiä suhteita tulevaisuudessa luodaan ja ylläpidetään.

2.1.3 Etäystävyyssuhde

Tämän tutkielman keskeinen käsite on etäystävyyssuhde. Se voidaan määritellä esimerkiksi ystävyysuhteeksi, jossa ei ole mahdollista nähdä kasvojen päivittäin maantieteellisestä etäisyydestä johtuen (Johnson ym., 2009). Etäystävyyssuhteiden (*Long Distance Friendship, LDF*) tutkimus pohjataan ainakin osin romanttisten suhteiden tutkimukselle (*Long Distance Relationship, LDR*), sillä romanttisia suhteita on tutkittu aikaisemmin etäkontekstissa ystävyyttä enemmän. Esimerkiksi Brodyn (2013) tutkimuksessa platonisten ystävyysuhteiden idealisaatiosta käsitteistö ja sovellettavat teoriat pohjataan romanttisten suhteiden tutkimuksesta saatuihin tuloksiin, sillä ennen tätä tutkimusta ystävyysuhteiden idealisaatiota ei ollut tutkittu. Etäystävyyssuhde saatetaan mieltää joskus vähemmän tärkeäksi tai vähemmän

oikeaksi ystävyydeksi, vaikka näin ei kuitenkaan ole. Ystävyyden ylläpitämisen halukkuus on yhtä korkeaa etäystävillä kuin maantieteellisesti lähellä olevilla ystävillä ja etäystävillä on myös erilaisia parempia mahdollisuuksia parantaa ystävyyden tasoa (Becker ym., 2009).

Etäystävyyttä on myös pyritty käsittelemään vertailemalla maantieteellisesti lähellä olevien ystävien käsityksiä ja etäystävien käsityksiä läheisyydestä. Johnsonin ja kumppanien (2009) tutkimuksessa eroa selvitettiin amerikkalaisten yliopisto-opiskelijoiden keskuudessa. Tutkimus oli määrällinen ja tarkoituksena oli osoittaa tärkeitä tekijöitä relationaalisen läheisyyden ymmärtämisessä. Tutkimuksessa näitä olivat esimerkiksi ymmärrys, luottaminen ja usko ystävyyden selviämisestä vaikeina aikoina. Johnson ja kumppanit (em.) nostavat myös tärkeäksi huomioksi etäystävyyssuhteiden tärkeyden ymmärtämisen tutkimuskentällä ja etenkin sen, miten etäisyys vaikuttaa ihmissuhteisiin.

Etäystävyyssuhteen tyypillisiä piirteitä on ajallinen ja paikallinen joustavuus, ja nykyaikana suhteen ylläpitoon on tarjolla erilaisia kanavia. Onkin esimerkiksi löydetty yhteys käytettyjen kanavien lukumäärän ja koetun läheisyyden kanssa. (Ruppel ym., 2018) Jotkut kanavista ovat myös tyypillisempiä läheisille ystävyyssuhteille kuin toiset. Esimerkiksi Liu ja Yang (2016) havaitsivat puhelimella käytettävien kanavien liittyvän kaikista läheisimpiin ystävyyssuhteisiin. Etäystävyyteen liittykin siis monia sellaisia piirteitä, joiden tutkiminen lähiystävyydessä ei olisi mielekäästä.

Etäystävyyssuhteiden tutkimusta on myös esimerkiksi sosiologian kentältä. Näkökulma on luonnostaan erilainen, eikä keskiössä ole näissä tutkimuksissa vuorovaikutus. Esimerkiksi Cronin (2015) on tutkinut laadullisin menetelmin ystävyyssuhteiden interpersonaalista sidettä. Viestinnän alan tutkimusta etäystävyyssuhteista on tehty esimerkiksi korona-aikana (Ledbetter & Fellers, 2022), jolloin keskiössä ei ole ollut niinkään ystävyyssuhteen normaalitila, vaan poikkeuksellisesta maailmantilanteesta aiheutuva pakko mukauttaa suhteen ylläpitämisen keinoja.

Etäystävyyssuhde voi olla sellainen, joka muodostetaan teknologiavälitteisesti tai sellainen, joka muuttuu kasvokkaisista tapaamisista etäystävyyteen. Monessa ystävyyssuhteessa saattaa esiintyä sekä kasvokkaista että teknologiavälitteistä vuorovaikutusta, joten raja ei ole täysin kiveen hakattu. Tässä tutkielmassa ei ole tarkoituksenmukaista rajata etäystävyyden

käsitettä pelkästään sellaisiin tilanteisiin, joissa ei koskaan tavata kasvokkain, vaan tärkeämpää on ystävyysuhteen osapuolten kokemus heidän omasta ystävydestään ja pääasiallisesta tavasta pitää ystävyyttä yllä arjessa.

2.2 Teoreettisia näkökulmia etäystävyyssuhteen tutkimiseen

2.2.1 Tasavertaisuusteoria

J. Stacy Adamsin (1963) tasavertaisuusteoria on suhdekeskeinen interpersonaalisen viestinnän teoria, joka selittää suhteen ylläpitämistä koetun reiluuden eli tasavertaisuuden kokemuksella. Vuorovaikutuksen rooli on teoriassa erityisesti mahdollistaa sosiaalisen vaihdannan neuvottelua (Stafford & Kuiper, 2022). Teoria on alun perin kehitetty kuvaamaan työpaikoilla tapahtuvaa toimintaa, mutta tasavertaisuuden ilmiö voidaan kuitenkin tunnistaa kaikissa tilanteissa, jossa tapahtuu sosiaalista vaihdantaa (Adams, 1963). Ystävyysuhteessa koettu tasavertaisuus ennustaa motivaatiota suhteen ylläpitämiseen: osapuoli on motivoitunut ylläpitämään suhdetta, kun hän kokee panoksensa ja suhteesta saadun hyödyn reiluna. Tässä tutkielmassa hyödynämme teorian ajatusta panostusten ja hyötyjen tasavertaisuudesta ja sovellamme sitä nykypäivän suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden kontekstiin. Käytämme termiä tasa-arvoisuus synonyymina tasavertaisuudelle.

Tasavertaisuusteoriassa panoksia (*inputs*) ja hyötyjä (*outcomes*) luonnehtii se, että panostava yksilö ensinnäkin tunnistaa panostukset annettaviksi resursseiksi ja että hän pitää niitä merkityksellisinä. Panostaminen voi olla tilanteesta riippuen hyvin moninaista: siihen voidaan laskea esimerkiksi osaaminen, sosiaalinen status, ikä, viehättävyys tai terveys. Saadut hyödyt voivat olla myös erilaisia, kuten palkkaan tai sosiaaliseen statukseen liittyviä etuja. (Adams, 1963.) Myös vuorovaikutusteko voi olla vaihdannassa saatu tai annettu resurssi (Stafford & Kuiper, 2022).

Epätasavertaisuus (*inequity*) on teorian mukaan yksilön kokemus, joka syntyy sosiaalisen vertailun kautta: yksilö vertaa omaa toimintaansa arvioon siitä, mitä muut antavat ja saavat (Adams, 1963). Epätasavertaisuus on kognitiivista dissonanssia (*cognitive dissonance*, Festinger 1957) eli ristiriitaisuutta siitä, etteivät koettu annettu panostus ja saatu hyöty kohtaa (Adams, 1963). Annettu panostus voi olla verrattain liian korkea hyötyyn nähden; käänteisesti myös liian korkea hyötyminen matalasta panostuksesta tuottaa epätasavertaisuutta. Teorian ennustusten mukaisesti epätasavertaisuus on suurempaa silloin, kun antaa paljon ja saa vähän

muiden antaessa vähän ja saadessa paljon. Yhtä suurta se on myös, jos kokee antavansa vähän ja saadessa paljon muiden antaessa paljon mutta saaden vähän. Puolestaan vähäisempää epätasavertaisuus on silloin, kun antaa paljon ja saa vähän muiden antaessa ja saadessa paljon tai muissa sellaisissa tilanteissa, joissa joko havaitut panokset tai hyödyt ovat itsen ja muiden välillä samat. Epätasavertaisuutta ei koeta, kun sekä annetut panostukset että saadut hyödyt koetaan samoiksi itsen ja toisten kanssa. (Em.)

Yksilö käyttää erilaisia strategioita tasavertaisuuden palauttamiseksi. Hän saattaa 1) lisätä tai 2) vähentää panostuksiaan, 3) korottaa tai 4) madaltaa saamiaan hyötyjä, 5) lähteä tilanteesta (*leaving the field*), 6) psykologisesti vääristää panostustaan ja saamiaan hyötyjä, 7) kohdistaa edellä mainitut strategiat vaihdannan toiseen osapuoleen tai 8) vaihtaa henkilöä, johon hän vertaa tilannettaan (*referent Other*) epätasavertaisuuden ilmentyessä. (Adams, 1963.)

Teoriaa on sovellettu myös lähisuhteisiin (Messman ym., 2000; Rousseau ym., 2019), mutta se ei ole tänä päivänä suosituimpia lähisuhteiden tutkimuksen teorioita, mikä tekee sen soveltamisesta nykypäivän ystävyyssuhteisiin mielenkiintoista. Lisäksi teoriaa on sovellettu useimmiten määrälliseen tutkimusasetelmaan, ja tutkimuksen osallistujien suhde on usein ollut romanttinen, minkä takia teorian sopivuus erilaiseen tutkimusasetelmaan voi lisätä teorian sovellusmahdollisuuksia.

Sosiaalisen vaihdannan teorioiden, joihin tasavertaisuusteoria lukeutuu, heikkouksina voidaan nähdä se, ettei näkökulma ota huomioon altruismia eli epäitsekkästä auttamista: tämä on aiheuttanut erilaisia käsityksiä altruismin yhteydestä teoriaan (Stafford & Kuiper, 2022). Onkin esitetty, ettei vaihdantana näkökulma selittäisi kaikenlaisia suhteita, vaan suhteissa voi olla kahdenlaista orientaatiota: tasavertaisuusteorian kuvaamaa vaihdantaorientaatiota tai yhteisen hyvän (*communal*) orientaatiota, jossa panostuksia annetaan pyyteettömästi ilman velvollisuudentuntoa tai odotuksia vastapalveluksesta. Myös näiden kahden orientaation hybridi on mahdollinen. (Em.)

Tutkimusten valossa näyttää siltä, että molemmat orientaatiot selittävät ylläpitämiskäyttäytymistä. On myös mahdollista, että vaihdantaan orientoitumisen vahvuus vaihtelee yksilöiden välillä tai eri viestinnällisissä konteksteissa. (Stafford & Kuiper, 2022.) Onkin mielenkiintoista näiden oletusten varjolla tarkastella, missä määrin

vaihdantaorientaatio näkyy tähän tutkielmaan osallistuvien suomalaisten korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa, kun kyse on läheisestä ystävyysuhteesta. Kiinnostavaa on esimerkiksi se, kuinka helppoa vaihdanta-ajatus on tunnistaa korkeakouluopiskelijoille ja se, jos ajatusta hyödyistä ja panoksista vieroksutaan. Vaihdantaorientaatio voisi olla helposti tunnistettavissa erityisesti konteksteissa, jossa epätasavertaisuutta syntyy, joten on kiinnostavaa tarkastella opiskelijoiden kokemuksia kyseisistä tilanteista ja niiden yksityiskohtaisesta kulusta.

2.2.2 Teknologiavälitteisen läheisyyden teoria

Teknologiavälitteisen läheisyyden teoria on Felipe Korzennyn vuonna 1977 kehittämä teoria. Sen alkuperäinen tarkoitus on ollut selittää teknologiavälitteistä viestintää etenkin organisaation kontekstissa näkökulmanaan teknologiavälitteisen ja kasvokkain tapahtuvan vuorovaikutuksen vertailu. Jo 1970-luvulla on perusteltu teorian tärkeyttä teknologiavälitteisen viestinnän korvata osan kasvokkaisista vuorovaikutustilanteista. (Korzenny, 1978.)

Teorian keskeisin käsite on läheisyys (*propinquity*). Se esitetään muuttujana, jonka olemassaolo on edellytys vuorovaikutuksen onnistumiselle, vaikka se saatetaankin ottaa itsestäänselvytenä. Pelkän läheisyyden käsitteen, jonka Korzenny ymmärtää fyysisenä sekä ajallisena läheisyytenä, rinnalle esitetään käsitettä elektroninen läheisyys (*electronic propinquity*), joka mahdollistaa viestinnän ja vuorovaikutuksen, olematta kuitenkaan sitä itsessään. Se on laajempi relationaalinen käsitys läheisyydestä teknologiavälitteisessä kontekstissa. Läheisyys ei tarkoita vain objektiivista ja fyysistä lähellä oloa, vaan se on ennen kaikkea subjektiivinen tunnekokemus siitä. Teoria esittelee seitsemän läheisyyteen vaikuttavaa tekijää, jotka ovat a) suhteen läheisyys b) havaittu kaistanleveys eli kanavan mahdollistama kapasiteetti ja laajuus välitettävälle informaatiolle (*bandwidth*) c) tiedon kompleksisuus d) yhdensuuntaisuus viestinnässä e) formaalien viestinnän sääntöjen määrä f) mahdollisuus valita kanavia ja g) viestintätaidot. (Korzenny, 1978.)

Teoriassa esitellään kuusi tapaa, joilla nämä tekijät vaikuttavat. Väitteet ovat: 1) mitä leveämpi kaistanleveys, sitä enemmän läheisyyttä 2) mitä monimutkaisempaa tieto on, sitä vähemmän läheisyyttä 3) mitä synkronisempaa viestintää, sitä enemmän läheisyyttä 4) mitä enemmän viestintätaitoja, sitä enemmän läheisyyttä 5) mitä enemmän sääntöjä viestinnässä, sitä

vähemmän läheisyyttä sekä 6) mitä pienempi vaihtoehtojen määrä kanavissa, sitä enemmän läheisyyttä. Näistä väitteistä on vielä johdettu 15 eri propositiota, jolla tekijät vaikuttavat toisiinsa. Esimerkkinä nostamme väitteen “mitä enemmän valittavissa olevia kanavia on, sitä alhaisemmaksi kaistanleveys tulkitaan”. (Korzenny, 1978.)

Teorian käyttöä on jatkettu hieman pidemmälle pelkän kasvokkaisuviestinnän ja etäkokousten vertailusta. Walther ja Bazarova (2008) pyrkivät soveltamaan teoriaa tutkimuksessaan ja osoittamaan käytettyjen kanavien ja läheisyyden kokemuksiin liittyviä eroja. He testasivat vaihtoehtoisten kanavien läsnäolon, kaistanleveyden, tiedon kompleksisuuden sekä käyttäjän viestintätaitojen vaikutusta läheisyyden kokemukseen. Sovellus on tehty, sillä Walther ja Bazarova (2008) kritisoivat Korzennyn (Korzenny & Bauer, 1981) aikaisempaa pyrkimystä soveltaa teoriaansa riittämättömäksi. He myös kritisoivat alkuperäisen teorian selkeyttä ennustuksissaan, kuten siinä, onko vaihtoehtojen vähäisyydestä johtuva korkeampi läheisyys seuraus ihmisen vuorovaikutuskäyttäytymisestä vai kuitenkin oletuksista vuorovaikutusta kohtaan.

Korzennyn teorian pohjalta on myös pyritty luomaan toista teoriaa. Human ja Lane (2008) esittelivät uutta teoriaa Electronic Functional Proximity (EFP), jonka keskeisin tavoite on selittää ystävyysuhteiden läheisyyden säilyttämistä, kun viestintä siirtyy kasvokkaisesta teknologiavälitteiseen. Teoriassa käsitellään muistojen, oikeiden ja kuviteltujen, sekä perinteisten relationaalisten ylläpitokeinojen vaikutusta toisiinsa. Teoriaa ei ole kuitenkaan sovellettu tai jatkojalostettu myöhemmin.

Alkuperäisen teorian ja sen myöhempien sovellusten viimeaikainen käyttäminen tutkimuksissa ei ole ollut kovin laajaa. Tässä on sekä hyötynsä että haittansa. Vanhaa ja vähemmän käytettyä teoriaa on haastavampaa löytää lähdekirjallisuudesta, eikä tutkielmalla ole niin laajaa aikaisempien tutkimusten verkkoa tukenaan, johon nojata. Kuitenkin tilanne antaa oivan mahdollisuuden uuden kiinnostavan tutkielman tekemiselle, joka ei synnytä päällekkäistä tietoa jo olemassa olevan kanssa. Hieman unohdetut teoriat eivät välttämättä ole pätemättömiä ja niiden avulla voidaan saada virkistäviä näkökulmia toisten käytettympien lähestymistapojen rinnalle.

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

3.1 Tutkimusongelma ja tutkimuskysymykset

Tässä tutkielmassa olemme kiinnostuneita siitä, miten nuoret korkeakouluopiskelijat kokevat etäystävyyssuhteen ylläpitämisen vuorovaikutuksen avulla. Erityisesti haluamme tutkia ystävyysuhteen teknologiavälitteistä ylläpitämistä, emmekä keskity esimerkiksi suhteen muodostumiseen. Rajaamme tarkastelun sellaisiin suhteisiin, joissa ystävyys on alkanut ja muodostettu jo aikaisemmin, pääasiassa kasvokkain tapahtuneessa vuorovaikutuksessa, esimerkiksi aikaisemmissa opiskelupaikoissa.

Rajaus korkeakouluopiskelijoihin on luonteva, sillä tässä elämänvaiheessa tapahtuu usein muutto toiselle paikkakunnalle, pois vanhojen ystävien luota. Esimerkiksi erääseen tutkimukseen osallistuneista korkeakouluopiskelijoista 75 % raportoi ystävyysuhteen muodostumisen pääsyyksi juuri yliopisto-opintojen aloittamisen (Human & Lane 2008). Vaikka fyysisen etäisyyden kasvu olisi tapahtunut jo aikaisemmin, ei se kuitenkaan ole merkittävä tekijä tutkielmamme kannalta. Tärkeintä on jonkinlaisten teknologiavälitteisten viestintätapojen aikaisempi muodostuminen ystävyysuhteen ylläpitämisen avuksi.

Etäystävyyden tutkimusta ei ole tiettävästi tehty ystävyysuhteen teknologiavälitteisestä ylläpitämisestä Suomessa. Tutkimuksia on esimerkiksi tehty kansainvälisesti määrällisin menetelmin, jotka vastaavat erityyppisiin kysymyksiin kuin tämän tutkielman tarkoitus on. Etäystävyyden tutkimuksessa on myös ollut näkökulmana suhteen muodostuminen teknologiavälitteisesti, eikä suhteen ylläpitäminen teknologiavälitteisesti ole saanut niin laajaa huomiota. Haluamme keskittyä tässä tutkielmassa selvittämään subjektiivisia havaintoja etäystävyyssuhteesta.

Tutkimusongelmamme on:

Millaisia kokemuksia korkeakouluopiskelijoilla on etäystävyyssuhteen ylläpitämisestä vuorovaikutuksen avulla?

Tutkielmamme keskiössä on opiskelijoiden henkilökohtaiset kokemukset. Tarkoituksena ei ole vertailla objektiivista dataa esimerkiksi käytetyn ajan tasapuolisuudesta, vaan selvittää

subjektiivisia kokemuksia tasapuolisuudesta. Kiinnostus subjektiiviseen tasapuolisuuteen kumpuaa Adamsin tasavertaisuusteoriasta (Adams, 1963). Toisena käsitteenä tutkimuskysymyksiin on nostettu läheisyyden merkitys ystävyysuhteissa, joka puolestaan on Korzennyn teknologiavälitteisen läheisyyden teoriassa keskeinen (Korzenny, 1978). Oletamme korkeakouluopiskelijoilla olevan kokemuksia tasavertaisuudesta ja läheisyydestä, sillä ne ovat tuntemuksia, jotka liittyvät ystävyysuhteisiin. Ensimmäinen tutkimuskysymyksemme on:

K1. Millaiseksi korkeakouluopiskelijat kokevat tasavertaisuuden ja läheisyyden merkityksen etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä?

Haluamme myös tutkia opiskelijoiden käyttämiä viestintästrategioita suhteen ylläpitämisessä. Oletuksemme on, että suhteen ylläpitäminen vaatii osapuolilta jonkinlaista vaivannäköä ja on löydettävissä strategioita tavoista toimia ystävyysuhteessa. On myös kiinnostavaa selvittää alati kehittyvän teknologian vaikutusta, ja sen mahdollistamia affordansseja teknologiavälitteisessä viestinnässä korkeakouluopiskelijoilla ja heidän ystävyysuhteissaan. Toinen tutkimuskysymyksemme on:

K2. Millaisia vuorovaikutusstrategioita korkeakouluopiskelijoilla on etäystävyyssuhteen ylläpitämiseen?

3.2 Tutkimusmenetelmä

Laadullinen tutkimus on heterogeeninen menetelmä, joka sisältää suuntauksia eri kiinnostuksen kohtein. Valitsemamme näkökulma on kokemuksellinen tutkimus, jossa keskitytään siihen, mitä subjektiivisia käsityksiä ja kokemuksia yksilöillä on. Valitsimme tämän laadullisen tutkimusmenetelmän, sillä haluamme tuottaa uudenlaista syväluotaavaa tietoa ja ymmärrystä korkeakouluopiskelijoiden strategioista ja kokemuksista liittyen tasavertaisuuteen ja läheisyyteen etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä.

Ystävyyden ylläpitämisen pohja monitieteellisessä lähisuhteiden tutkimuskentässä näkyy muun muassa siten, että aiheesta on tehty laadullista tutkimusta muiden alojen, kuten sosiologian näkökulmasta (ks. esim. Policarpo, 2016). Viestinnän tutkimus aiheesta on ollut pitkälti määrällistä (ks. esim. Ledbetter & Fellers, 2022). Esimerkiksi läheisyyttä on tutkittu määrällisin menetelmin vertailemalla etä- ja lähiystävien käsityksiä läheisyydestä (Johnson ym., 2009), jolloin tutkimus vastaa muun muassa kysymyksiin yleisyydestä, eikä se kerro

tutkittavien subjektiivisista käsityksistä ja kokemuksista syväluotaavasti. Laadullinen tutkimus täydentää määrällisen tutkimuksen tuottamaa tietoa. Tarvitsemme nimenomaan laadullista viestinnän tutkimusta, sillä esimerkiksi sosiologian ja sosiaalipsykologian käsitteistö ja näkökulmat poikkeavat viestinnän tutkimuksesta. Laadulliselle viestintätieteelliselle näkökulmalle ystävyyden ylläpitämisen tutkimisessa voidaan siis tunnistaa tarve. Fenomenologis-sosiokulttuurisen lähestymistavan mukaisesti tieteenfilosofisena taustaoletuksenamme on se, että subjektiivisten kokemusten kautta voidaan ylipäätään saada pätevää tietoa tarkasteltavasta ilmiöstä.

Osallistujien kokemusten tavoittamiseksi koimme sopivimmaksi menetelmäksi haastattelun. Videolla toteutettu haastattelu oli tutkielmamme toteuttamiseen suotuisampi vaihtoehto kasvokkaishaastattelun sijaan, sillä haastattelut pystyttiin toteuttamaan joustavasti ja taloudellisesti kuitenkin luopumatta nonverbaalisista vihjeistä, jotka tekevät vuorovaikutuksesta luontevampaa. Haastattelun käyttämisen hyötynä on esimerkiksi se, että haastattelutilanteessa haastateltava ihminen toimii aktiivisena, merkityksiä tuottavana subjektina. Kuitenkin myös haastatteliijoilla on suuri aktiivinen rooli aineistonkeruun onnistumisessa. Haastattelijoilta tarvitaan kokemusta ja tietoa, joka mahdollistaa esimerkiksi sellaisten tilanteiden tunnistamisen, joissa lisäkysymysten kysyminen tai perustelujen pyytäminen on tarpeellista. Näin haastattelutilanteesta saadaan mahdollisimman paljon hyödyllistä aineistoa. (Hirsjärvi & Hurme, 2022.) Tutkielmamme toteutettiin poikittaistutkimuksena, eli aineistonkeruu suoritettiin vain kerran ja yhdessä hetkessä.

3.3 Osallistujat ja aineistonkeruu

Aineisto kerättiin haastattelemalla kuutta suomalaista korkeakouluopiskelijaa, ja haastattelut toteutettiin teemahaastatteluina. Teemahaastattelu on puolistrukturoitu haastattelu, jossa teemat on määritetty ennalta, mutta kysymysten järjestys ja tarkka kysymyksenasettelu ovat vapaita. Haastattelumuodon etuna on se, että keruuta voidaan haastattelussa myös säädellä aineistonkeruutilanteessa esittämällä esimerkiksi tarkentavia kysymyksiä ja selventää sanottua haastattelijoiden tai haastateltavien puolesta sekä muuttamalla kysymysten esittämisjärjestystä, toisin kuin esimerkiksi avoimia kysymyksiä sisältävässä lomakkeessa tai täysin strukturoidussa tutkimushaastattelussa. (Hirsjärvi & Hurme, 2022.)

Teimme 6 teemahaastattelua, jotka olivat kestoiltaan 27–42 minuuttia. Haastattelimme kaikki osallistujat videohaastatteluilla Microsoft Teams –sovelluksessa, sillä maantieteellisen etäisyyden takia lähihaastattelu ei ollut mahdollinen. Haastattelut toteutettiin aikavälillä joulukuu 2023 – tammikuu 2024. Hyödynsimme haastateltavien hankkimisessa omia kontaktejamme ja haastateltavat olivat meille entuudestaan tuttuja. Haastateltavat olivat iältään 21–22-vuotiaita. Tilanteet rajattiin sellaisiin ystävyysuhteisiin, joissa molemmat osapuolet asuvat Suomessa ja joissa ystävä, josta haastateltava kertoo, ei ole kumpikaan haastattelihoita. Haastateltavat olivat eri korkeakouluista ja eri aloilta.

Haastattelurunko (Liite 1) rakennettiin valittuja teorioita apuna käyttäen, mutta teoria ei määrittänyt esimerkiksi rungon rakennetta ja sanavalintoja. Osallistujilta kysyttiin taustatietoja ystävyysuhteesta ja tämän lisäksi haastatteluissa käsiteltiin kysymyksiä liittyen neljään ennalta määrättyyn teemaan. Haastattelut noudattelivat paljolti ennalta muodostettua järjestystä, mutta satunnaisesti teemoissa palattiin taakse päin tai vastattiin jo ennakkoon tulevaan kysymykseen. Haastattelurungon sanoitusten muotoilu puhekielistyi haastattelutilanteessa. Haastattelut suoritettiin suomen kielellä, joskin osassa haastatteluista ilmeni myös englanninkielisiä ilmauksia.

3.4 Aineiston käsittely ja analyysi

Aineistoa lähdettiin analysoimaan teoriaohjaavasti. Tämä näkyy esimerkiksi aineiston analyysiyksiköiden valinnassa, jossa teoria ohjaa niiden tarkkuutta. Analyysi siis pohjautuu teoriaan, mutta ei esimerkiksi suoraan testaa sitä. Teoriaohjaava analyysitapa sopii sellaiseen aineistoon, joka on vapaasti kerätty, sillä se ei aseta esimerkiksi haastattelukysymysten asettelulle kovin tarkkoja rajoja. Teoriaohjaavassa analyysitavassa analyysi on kaksivaiheinen tarkoittaen teoriaohjaavuuden ja aineistolähtöisyyden tasapainottelua. (Tuomi & Sarajärvi, 2018.)

Analyysiyksiköksi valikoitui merkityskokonaisuus. Täten emme analysoineet aineistoa esimerkiksi yksittäisten sanojen tai äänteiden tarkkuudella. Analysointi ei perustunut pelkästään haastattelurungossa esitettyihin teemoihin, vaan teemoja muodostettiin aineistosta havaittujen merkityskokonaisuuksien perusteella. Analyysitapamme oli temaattinen analyysi, eli pyrimme löytämään toistuvia kaavoja aineistosta, jotta voimme vastata tutkimuskysymyksiimme. Yksi tyypillinen sudenkuoppa temaattisissa analyysissa on

juuri analyysin jättäminen vain jo haastatteluvaiheessa määritettyihin teemoihin, jolloin analyysi jää pinnalliseksi ja tärkeätkin havainnot voivat jäädä pimentoon. (Braun & Clarke, 2006.)

Temaattiseen analyysiin on liitetty epäselvyyksiä, jotka tulee ottaa huomioon, sillä joskus temaattisen analyysin käsitteellä viitataan tiettyyn metodologiseen kokonaisuuteen liittyvään analyysitapaan (Tuomi & Sarajärvi, 2018). Tässä asiayhteydessä kuitenkin tarkoitamme temaattisella analyysillä sellaista analysoinnin tapaa, jota voi hyödyntää joustavasti aineiston analyysissa riippumatta siitä, mikä mahdollinen teoreettinen lähtökohta ja paradigma tutkimuksella on. Vapaus ja joustavuus eivät poista analyysin etenemistä systemaattisesti ja huolellisesti kohti keskeisten teemojen muodostamista.

Haastattelut litteroitiin analysointia varten. Aineiston litteroinnissa hyödynnettiin Microsoft Teamsin automaattista transkriptiota, ja automaattisesti tuotetut litteraatit siirrettiin Microsoft Wordiin ja tarkistettiin läpikotaisin manuaalisesti. Aineisto koodattiin haastattelu kerrallaan omiksi käsittekarttoiksi, jonka jälkeen niistä muodostettiin kokoavia ajatuskarttoja. Abstraktiotasoa nostettiin aina seuraavaa ajatuskarttaa tehdessä. Näin pyrimme löytämään aineistosta kaikista keskeisimmät teemat. Joissakin teemoissa oli hyvin paljon yhteneväisyyksiä, mutta toiset teemat koostuivat hajanaisemmista ja monimuotoisemmista kokonaisuuksista. Alla on esimerkki työskentelyn vaiheista.

Aineisto: “No enimmäkseen viestitellään tai laitetaan ääniviestejä, mutta myös ollaan välillä soiteltu ja sitten... No laitettu, vaikka en mä nyt tiedä voiko sitä sanoa tai ottaa tähän mukaan, mutta laitettu vaikka jotain Tiktok-videoita toisille tai Instagramissa jotain videoita.” (H1)

Koodi: Viestittelee, soittaa puhelimella, lähettää videoita somealustoilla

Teema: Monikanavaisen viestinnän hallinta

4 TULOKSET

Tämän tutkielman tavoite oli kuvata ja ymmärtää kokemuksia, joita korkeakouluopiskelijoilla on etäystävyyssuhteen vuorovaikutuksen tasavertaisuudesta ja läheisyydestä sekä suhteiden ylläpitämisen strategioista. Tutkielmamme teemoja käsitellään seuraavaksi tutkimuskysymys kerrallaan. Tulokset on tiivistetty alla olevaan taulukkoon (taulukko 1).

Tasavertaisuuden merkitykset	Läheisyyden merkitykset	Strategiat
Vastavuoroisuus	Eriytyisyys	Menneisyyden muistelu
Aktiivisuus	Erilaisuus etänä ja kasvokkain	Tulevaisuuden suunnittelu
Tasapainottelu	Panostus	Ajankohtaisten asioiden jako
		Suhteen tilan sanoittaminen
		Monikanavaisuus
		Viestinnän määrän suhteuttaminen elämäntilanteisiin

4.1 Tasavertaisuuden ja läheisyyden merkitys etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä

Tässä luvussa esittelemme tasavertaisuuden ja läheisyyden merkityksiä etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä. Teemat on eritelty kahdeksi eri kokonaisuudeksi, joista ensimmäisessä käsitellään läheisyyden kokemuksia ja toisessa tasavertaisuuden kokemuksia. Ensimmäiseksi esitellään tuloksia tasavertaisuudelle annetuista merkityksistä.

Vastauksissa korostui, että etäystävyyssuhteen tasavertaisuuden kokemuksen kannalta on tärkeää, että molemmat osapuolet ovat viestinnässään vastavuoroisia. Vastavuoroisuus näkyi esimerkiksi haastateltavien aloitteiden tasaisessa jakautumisessa. Kaikki haastateltavat eivät

kuitenkaan kokeneet tasavertaisuuden muodostuvan täysin samanlaisista panoksista. Osassa haastatteluja matkustaminen toisen kotikaupunkiin koettiin asiana, jossa vastavuoroisuus on tärkeää, kun taas toisille yksipuolinen matkustaminen ei ollut ongelma. Vastavuoroisuuden epätasaista jakautumista kuitenkin tasoitettiin muilla tavoin.

H4: Meidän näkeminen tarkoittaa aina sitä, että toinen matkustaa monta tuntia bussissa johonkin suuntaan, niin sitten se, että jos useamman kerran peräjälkeen on itse joutunut olemaan se joka tekee sen matkan, niin se on ehkä tuntunut siltä, että se työmäärä on mulle isompi. Koska se vie kuitenkin paljon aikaa että istuu 4 tuntia bussissa. (– –) Ehkä hieno juttu toisaalta tässä etäilyssä on se, kun me nähdään, niin siihen hostaamiseen ja siihen yhteiseen aikaan on panostettu ehkä vähän enemmän, että yleensä keksitään jotain erityisen hauskaa ja laitetaan ehkä jotain parempaa ruokaa ja että todennäköisesti on vaikka siivonnut asunnon mua varten. [Toinen] on oikein laittanut efforttia siihen, että miettii, mitä mä haluaisin tehdä.

H2: Tosiaan kun samassa kaupungissa kasvettiin tai lapsuus ja lukioon asti [asuttu] siellä. Sitten meidän vanhemmat asuu siellä. Aika usein jouluna [on] semmoinen oletus että molemmat löytyy sieltä samasta paikasta samaan aikaan ainakin jollain ajanjaksolla. Nyt ollaan lähinnä vaan jubailltu, että "hei että milloin sä oot tulossa?" (– –) Meillä on semmoinen oletamus vähän siinä, että kun molemmat joutuu siirtymään, niin se on silleen tasapuolista myös, että siinä ei tule mitään hämminkiä. Ja sitten toki välillä just käydään kylässä ihan, että minä [kaverin kotikaupungissa] ja hän tulee sitten [haastateltavan kotikaupunkiin]. Usein kun on lomat, niin palataan juurille niin sanotusti. (– –) Se on aika luontevasti toiminut.

Toiseksi vastavuoroisuutta sivuavaksi alateemaksi tunnistettiin viestinnän aktiivisuus eli se, että molemmat osapuolet osallistuvat viestintätilanteisiin. Mainittuja esimerkkejä oli synkronisuus viestittelyssä, mikä näkyi nopeassa vastausajassa, läsnäolo puheluissa yhtä suurella panostuksella kuin toinen osapuoli sekä keskittyminen muihin ystäväysten välisiin vuorovaikutustilanteisiin.

H1: Jos on vaikka laiteltu jotain viestejä ja mä oon ehkä nähnyt, että hän on ollut paikalla, mutta ei välttämättä vastannut mun viesteihin, niin ehkä siinä on tullut vähän semmoinen... Ei nyt en voi sanoa loukkaantunut on aika tällainen vahva sana, mutta vähän silleen, että mä olisin ainakin vastannut. (– –) Ehkä just se, että mä ajattelin, että mä aina pyrin vastaamaan viestiin mahdollisimman nopeasti, mutta tietenkin mä ymmärrän sen, että siinä saattaa olla ihan mitä tahansa muuta.

Kolmanneksi tasavertaisuuteen liittyväksi teemaksi tunnistimme tasapainottelun. Epätasa-arvoisuuden kokemuksesta pyrittiin pääsemään erilaisin tasapainottelevin keinoin eroon. Tilannetta voitiin selittää jotenkin itselleen: toistuvia keinoja olivat hyvän muistelu ja empatia. Ensiksi mainittua keinoa käyttävät selittivät tilannetta itselleen ajattelemalla ystävyysden hyviä hetkiä luottaen siihen, että tilanne on vain väliaikainen. Ystävyysuhteen pitkällä iällä myös perusteltiin luottamusta siihen, että epätasa-arvon tunteista ja tilanteista päästään eroon ja että se on vain väliaikaista.

H2: Tai nää esimerkit mitä mulla on tullut mieleen tästä tilanteesta, jossa se olisi niinku epätasapainossa, niin silloin siitä on vähän aikaa jo niin, mutta siinä vaiheessa mä muistan, että hän ei itse niin paljon puhunut niistä asioista ja silleen mä opin sen niinku itse vaan tiedostaa päässä että milloin on semmoinen hetki tai ajanjakso.

Jälkimmäiseen keinoon eli empatiaan liitettiin ymmärrys toisen elämäntilanteesta ja täten kenties alennettiin hetkellisesti odotuksia toisen osapuolen yhteydenpidon panostuksesta. Keinot eivät kuitenkaan esiintyneet täysin irrallaan toisistaan, vaan ne sekoittuivat usein puheessa.

H4: Niin no ehkä mä sitten ratkaisen sitä semmoisella niinku empatialla ja sympatialla ja niinku sillä että muistelee niitä niinku hyviä juttuja mitä siinä ihmisessä ja ystävyydessä on ja että muistelee nyt sitä, että miksi se on kuitenkin niinku sen vaivan arvosta.

Epätasa-arvon kokemusta pyrittiin ratkomaan myös asiasta puhuen. Tämä keino ei kuitenkaan ollut kaikilla haastateltavilla käytössä samalla tavalla, mutta se toistui vastauksissa jossain muodossa. Osa haastateltavista mainitsi keskustelewansa asiasta yhdessä juuri kyseisen ystävän kanssa, mutta joissain haastatteluissa tuli ilmi omista tuntemuksista keskustelu kolmannen osapuolen kanssa.

H5: Puhun nyt siis siitä noin 3 vuotta sitten [tapahtuneesta] kun me ei ollu vielä kohdattu semmoista ikinä, niin me ei oikein osattu ratkoa niitä. Mutta nykypäivänä me vaan nostetaan kissa pöydälle. Puhutaan siitä just avoimesti, eikä semmoisten kanssa ole oikein mitään ongelmaa nykypäivänä. Jos semmoisia ilmenee, niin ne selvitetään mieluiten heti.

H3: Ja sitten tämä monesti voivottelenkin siitä kavereille. Esimerkiksi just viimeksi eilen voivottelin yhdelle kaverille, että ai, en ole kyllä taaskaan laittanut tälle ja tälle vaihtoajan ystävälle viestiä, että pitäisi ehkä laittaa jotain.

Ensimmäiseksi läheisyyden merkityksiä kuvaavaksi teemaksi tunnistimme suhteiden erityisyyden, joka korostui haastateltavien vastauksissa. Suhde oli haastateltavalle joko ainoa laatuaan oleva etäsuhde tai tärkein ja merkittävin sellainen. Läheisyys koettiin kaikissa suhteissa vahvaksi ja sen säilyvyyteen myös luotettiin. Haastateltavien vastauksissa toistuivat läheisyyteen liitettävät positiiviset tunteet. Läheisyyttä kuvailtiin muun muassa ihanaksi, tärkeäksi ja yhdeksi parhaista fiiliksistä. Ei kuitenkaan näyttäisi olevan haastatteluaineiston perusteella samantekevää, kenen kanssa vuorovaikuttaessa positiivisia kokemuksia saadaan.

Läheisyyteen ja sen tavoiteltavuuteen vaikuttavana tekijänä nostettiin esille myös ystävyyssuhteen yhteinen pitkä historia. Haastatteluaineistossa tuli esille, kuinka eletty elämä ja yhteiset kokemukset olivat monelle haastateltavalle tärkeä, jopa sisarellista läheisyyden tuntemusta ystävyyteen luova elementti.

H2: Hän on niinku ihana henkilö, että mä haluan niinku... Mä oon tuntenut hänet sen 15 vuotta. Mä tiedän minkälainen hän on niinku vaikeinakin hetkinä ja hän on niinku niin ihana, että mä haluan pitää sellaisista henkilöistä kiinni mun elämässä. Ja niinku en halua päästää irti semmoisesta, että mä tiedän, että semmoisia suhteita on vaikea löytää tai niissä kestää. Niissä kestää vähintään aikaa että saa niinku sellaisia ja mä en halua luopua siitä kun mulla semmonen on nytten tän henkilön kanssa niin haluan pitää siitä kiinni. Kyllä ehdottomasti. Nyt siinä on kanssa sitä historiaa. Vähän silleen on niin monta vuotta takana ja sitten on koettu niin paljon yhdessä ja tälleen. Ja haluaa niinku jatkaa sitä, että kokee niitä samoja juttuja edelleen ja sitten voi muistella niitä vanhoja ja silleen ja se tekee mut onnelliseksi.

Toisena läheisyyden merkityksiä kuvaavana teemana oli erilaisuus. Haastatteluista ilmeni, että läheisyydellä on tietynlaisia eroavaisuuksia sen ilmenemismuodoissa eri tilanteissa. Eroja havaittiin myös ystävyysuhteen tämänhetkisen koetun tilan vahvuudessa. Se oli joko lisääntynyt, vähentynyt tai pysynyt samana. Koettu läheisyys ei myöskään välttämättä vastannut odotuksia ja näyttäytynyt ulospäin siltä kuin miltä se tuntui subjektiivisesti.

Läheisyys näyttäytyi erilaisena etäyhteyksin kuin kasvokkain. Haastateltavat vertasivat haastattelussa käsiteltyä suhdettaan saman ystävyysuhteen aiempaan tilanteeseen tai muihin läheisiin ystäviinsä, joiden tapaaminen päivittäin kasvokkain on mahdollista. Selkeä ero oli se, että yksittäisen kasvokkaisen tapaamisen painoarvo koettiin etätilanteessa suuremmaksi verrattuna lähisuhteeseen. Tämä näkyi myös siinä, että suunnitteilla oleva kasvokkainen tapaaminen lisäsi yhteydenpitoa ennen tapaamista, mutta myös sen jälkeen.

H1: Nytkin me ollaan oltu reilu puoli vuotta, oikeastaan vuosi näkemättä. (– –) niin kyllä musta tuntuu, että sitten tässä taas aina kun näkee niin [näkeminen] tekee entistä läheisemmäksi ja sitten vaikka sen jälkeen olisi pitkä väli, ettei taas nähdä, niin sitten jotenkin ehkä se ystävyysuhtede aina siinä jotenkin vahvistuu ja sitten on entistä kivempi aina laittaa viestejä ja soitella sen jälkeen ja pitää yhteyttä. Ja kyllä musta tuntuu että se [yhteydenpito] tulee lisääntymään (– –). Ja sitten kun on tulossa joulukuu ja joululomat (– –) ja ei ole niin paljon koulujuttuja, nii on entistä enemmän aikaa ja keskustelunaiheita. Just että voi pitää... ehkä tulee pidettyä enemmän yhteyttä.

Tuloksissa korostui johdonmukaisuuden puute haastateltavien vastauksissa läheisyyden tämänhetkisestä tilanteesta. Yksi haastateltava kertoi ystävyysuhteen olleen selkeästi läheisempi lähisuhteen aikaan kuin nyt etänä. Toinen kuvasi tilanteen olevan lähes samanlainen kuin ennen, mutta avoimuus suhteessa oli ehkä hieman kärsinyt etänä olemisesta. Kolmas taas kuvaili ystävyysuhteen läheisyyden olevan huipussaan juuri haastattelun hetkellä, vaikka ystävyysuhteen ylläpitäminen tapahtui pääosin etänä.

Yksi haastateltava ilmaisi kokemuksen siitä, että ystävysten viestintätavat eivät kuvaa suhteessa koettua läheisyyttä. Ystävyys siis koettiin läheiseksi, mutta esimerkiksi yhteydenpidon tiiviys ei ole niin korkea kuin näin läheisillä ystävillä ehkä ajatellaan olevan.

H3: Aina kun me tavataan sitten kasvojen tai ollaan yhteyksissä niin tulee semmoista "Ei hitsi että hän on mulle niinku sisko". Että ihan siis super tärkeä ihminen, vaikka silleen meidän viestintätavat ei ehkä kuvaa sitä.

Läheisyydelle annettujen merkitysten kolmas teema oli suhteeseen liitetty panostamisen tärkeys. Siitä annettiin useita esimerkkejä, joista osa toistui lähes kaikissa haastatteluissa. Yksi tärkeäksi koettu panos oli kasvokkain näkeminen. Vaikka kyseessä oli etäystävyyssuhde, oli jokaiselle haastateltavalle tärkeää sopia tapaamisista yhdessä ystävän kanssa.

Toinen läheisyyteen vaikuttava panostus on säännöllinen yhteydenpito. Eräs haastateltava kuvasi läheisyyden ikään kuin häviävän, kun yhteyttä ei ole, mutta sen palaavan takaisin siinä hetkessä, kun yhteydenpitoon palataan. Itseäkertominen eri tasoilla oli myös merkittävä läheisyyden rakennuspalikka. Henkilökohtaisista aiheista keskusteltiin sekä laajasti että syvällisesti.

Panostus läheisyyteen näkyy myös tuen antamisena. Se oli esimerkiksi konkreettista apua koulutehtävissä tai useasti emotionaalista tukea vaikeissa elämän asioissa. Tukea osoitettiin molemminpuolisesti aina tarvittaessa. Myös erityiset teot nostettiin vastauksissa esille. Ne saattoivat olla hauskoja meemejä, jotka kuvaavat juuri haastateltavan ja hänen ystävänsä ystävyttä. Erityiset teot näkyivät myös yhteisinä suunnitelmina, jossa toinen osapuoli on erityisesti otettu huomioon.

H4: (—) jotkut vähän niinku spessut eleet tai yllätykset tai synttärilahjat tai tämmöisetkin sitten toisaalta lisää sitä [läheisyyden kokemusta], ja no ehkä erityisesti sitten semmoiset personoidut viestit, sellaiset, että lähettää vaikka jonkun meemin, joka kuvaa meidän ystävyttä 10 sekunnissa tai vaikka jonkun vanhan kuvan meistä. Tai joku asia muistuttaa susta tai että jos on vaikka jossain reissussa niin lähettää kortin tai jotain.

4.2 Etäystävyyssuhteen ylläpitämisen strategiat

Tässä luvussa esittelemme toisen tutkimuskysymyksen mukaisesti keskeisimmät haastatteluissa esiintyneet strategiat, joita korkeakouluopiskelijat käyttivät etäystävyyssuhteidensa ylläpitämiseen vuorovaikutuksessa. Tunnistimme kuusi keskeistä teemaa: yhteisen menneisyyden muisteleminen, tulevaisuuden suunnittelu ja koordinointi, ajankohtaisten asioiden jakaminen, suhteen tilan sanoittaminen, monikanavaisen viestinnän

hallinta sekä viestinnän määrän suhteuttaminen elämäntilanteiden vaihteluun/muutoksiin. Käsittelemme nyt kunkin teeman tarkemmin.

Ylläpitämisen strategioista esittelemme ensimmäiseksi yhteisen menneisyyden muistelemisen. Haastatteluissa tuli ilmi, kuinka haastateltavilla on kyseisten ystäviensä kanssa yhteisiä muistoja, joita käsitellään vuorovaikutuksessa keskustelunaiheina ystäväysten nykyisessä yhteydenpidossa. Käsiteltäviin aiheisiin kuului muun muassa yhteinen lukioaika. Vastauksissa ei suoraan ilmennyt se, ovatko muistot positiivisia vai negatiivisia, mutta puheen tyylistä oli mahdollista päätellä niiden käsittely positiivisessa valossa.

Mahdollisuus muistella menneitä ja kenties päästä siten kiinni yhteiseen menneisyyteen koettiin arvokkaaksi asiaksi. Eräs haastateltava mainitsi myös toistuvat aiheet menneisyydestä, jotka otetaan keskusteluissa aina esille. Etäyhteydenpidossa myös teknologisen viestintäalustan ilmoitus saattoi olla sellainen tekijä, joka toimi kimmokkeena yhteisten muistojen aktiiviseen käsittelemiseen ystävien kesken.

H3: Chatissa me käydään ehkä enemmän keskustelua niin kun silleen menneistä asioista tai silleen vuosien takaisista muistoista kun snäpissä tulee niitä muistokoosteita niin niistä keskustellaan siellä chatin puolella.

Toisena ylläpitämisen strategiana havaitsimme tulevaisuuden suunnitteluun ja koordinointiin liittyviä tapoja. Ensimmäinen näistä oli aiheiden rajaaminen eri vuorovaikutustilanteisiin. Tiettyjä aiheita tai teemoja siis käsitellään vain tietyissä tilanteissa. Tästä konkreettinen esimerkki, jonka eräs haastateltava nosti esille, oli vaikeiden ja negatiivisten keskustelunaiheiden rajaaminen vain kasvokkain tapaamisiin.

H5: Mä sanoisin että me ei yleensä tälleen digitaalisesti mistään hirveän syvistä aiheista keskustella, että me säästetään kaikki semmoiset maailman murheet ja tällaiset sitten sille, kun me nähdään kasvokkain.

Tulevaisuuden koordinointiin liittyi myös kasvokkaistapaamisten suunnittelu ja sopiminen. Tämä oli toistuva teema vastauksissa ja siihen kerrottiin käytettävän aikaa. Toisilla aikaa kului itse ajankohdan sopimiseen joko viestein tai puhelussa, kun yhteistä ajankohtaa yritettiin sovittaa kalenteriin, ja toisilla taas korostui vastauksissa tapaamisen suunnittelu esimerkiksi aktiviteettien tai ruokailun osalta. Vähemmän konkreettiseen toimintaan liittyvä ylläpitämisen teko oli haaveilu myönteisestä yhteisestä tulevaisuudesta.

Kolmantena ylläpitämisen strategiana oli ajankohtaisten asioiden jakaminen. Haastateltavat toivat ilmi jakavansa ystäviensä kanssa ajankohtaisia asioita, joihin sisältyi esimerkiksi omien tai muiden henkilöiden kuulumiset, kuten muutto tai ihmissuhteet. Aiheisiin kuului myös muita yleismaailmallisemmin ajankohtaisia keskustelunaiheita. Myös spesifimmin yhteisiin mielenkiinnon kohteisiin ja harrastuksiin liittyvät ajankohtaiset asiat olivat sellaisia, joita tuotiin säännöllisesti esille ystävien vuorovaikutuksessa. Näitä olivat esimerkiksi musiikki, elokuvat ja lemmikit.

Aiheiden kirjo oli laaja, mutta kaikkien haastateltavien vastauksissa toistuivat opiskeluun tai opiskelijaelämään liittyvät asiat. Tehtävissä on saatettu auttaa konkreettisesti tai niitä on käyty yleisemmällä tasolla läpi. Joillain haastateltavilla oli myös mahdollisuus osallistua yhdessä opiskelijatapahtumiin, joten niistäkin keskusteltiin ja niitä suunniteltiin etukäteen teknologiavälitteisesti. Useammin tapahtumista kuitenkin keskusteltiin siten, että vain toinen osapuoli oli osallistunut siihen. Osalla haastateltavista oli keskusteluissaan molempia aiheita, mutta toisilla se rajautui selvästi vain toiseen, useammin opiskelijaelämään.

H6: Yksi mistä me itse asiassa puhuttiin ennen [ystävän] kaa, että me ei ikinä puhuta, tai siis ikinä ja ikinä, mutta tosi vähän meidän opiskeluista. Tai siis itse opiskelusta, joo siitä oheistoiminnasta, mutta pelkästä opiskelusta ja koulusta, niin siitä ei ihan hirveästi.

Neljäs haastateltavien kertomista ystävyysuhteen ylläpitostrategioista oli oman ystävyysuhteen tilasta puhuminen ja sen suunnasta yhdessä keskusteleminen. Suhteen tilaa saatettiin sanoittaa monin eri sävyin. Sanoittaminen saattoi usein liittyä positiivisiin asioihin ja ystävyysuhteen arvostamiseen.

H4: Kyllä me silleen yhdessä voitotellaan sitä, että ikävää kun ei päästä näkee ja että aina kiva puhua ja pitää tehdä tätä useammin ja tälle. (– –) Tuommoinen yhteinen voitottelu on ehkä omalla tavallaan aika tärkeä osa sitä niin kun ystävyysuhteen ylläpitämistä ja arvostamista, että vaikka kumpikaan ei ehkä pysty sitten lopulta toimimaan sen perusteella.

H3: Niin sitten me ilmaistaan ihan suoraan toisillemme, että onpa kiva, että ei ole mitenkään suhde muuttunut tai että tuntuu vieläkin tosi läheiseltä tää suhde, että me ihan niinku analysoidaan sitä meidän suhteen tasoa (– –).

Haastatteluissa tuotiin esille myös sitä, kuinka haastateltavat käyvät keskusteluja ystävän kanssa henkilökohtaisista elämänmuutoksista ja siitä, kuinka muutos vaikuttaa juuri heidän ystävyysuhteeensa. Tällaiset keskustelut saatettiin kokea vaikeina mutta tärkeinä suhteen ylläpidon kannalta.

Viides ystävyysuhteen ylläpitämisen strategia oli monikanavaisen viestinnän hallinta. Viestintäkanavia oli useita erilaisia ja ystävät liikkuvat kanavien välillä niiden käyttötarkoituksen mukaan. Vuorovaikutukseen vakiintuneet kanavien rykelmät saattoivat myös toisinaan muuttua.

Haastatteluissa ilmeni, että ystävät käyttävät vähintään kolmea eri viestintäkanavaa etäystävyyssuhteen ylläpitämisessä. Kaikilla haastateltavista oli jokin tekstipohjaisen viestinnän mahdollistava sovellus käytössä, mutta se ei aina ollut esimerkiksi tekstiviestitsovellus tai siihen rinnasteinen viestisovellus, kuten WhatsApp. Kanavissa viestittiin synkronisesti ja asynkronisesti, mutta rajan vetäminen on vaikeaa, sillä joissain viestintäkanavissa on mahdollisuus keskustella todella pienellä viiveellä. Esimerkiksi Snapchatissa keskustelua voidaan käydä hyvinkin tiiviisti, mutta se mahdollistaa alustana myös pitkätkin viiveet vastauksissa.

H5: Me ollaan yhteydessä vaikka missä. Useimmiten me puhutaan, jos me puhutaan puheluita, me puhutaan ne Discordin välityksellä. Me aika paljon viestitellään Instagramissa ja WhatsAppissa myös ja silloin tällöin muutaman kerran vuodessa nähdään kasvokkain. (--) Se on varmaan ainoa kaveri jolle mä laitan meemejä Instagramissa nyt kun mieltii.

Viestintään valittiin juuri kyseiseen ystävyysuhteeseen tarkoituksenmukaisimmat kanavat, ja kanavavalikoimaa saatettiin päivittää jättämällä joku kanava pois tai lisäämällä jokin uusi kanava. Muutokset kanavien vaihtumisessa ovat olleet sekä pikkuhiljaa tapahtuvia että nopeita. Useammin kanavan poisjääminen on tapahtunut hitaammin ja uuden kanavan haltuun otto taas verrattain nopeasti.

H4: Varmasti tulevaisuudessa [meidän] viestintäkanavat muuttuu sitten sitä mukaa kun somet tulee ja menee.

Eri kanavia käytettiin myös strategisesti eri tarkoituksiin siten, että niissä jaettiin eri sisältöä. Esimerkiksi Tiktok ja Instagram mainittiin erityisesti sellaisina kanavina, joissa jaettiin videoita tai meemejä toisille. Ystävien viestintä etäsuhteen kontekstissa oli mahdollista olla kerronnaltaan verbaalista, kuten teksti- tai ääniviestejä ja puheluita, mutta viestintätapana saattoi myös olla pelkän kuvan jakaminen ilman tekstiä pikaviestisovelluksessa, kuten Snapchatissa. Tällaisilla viestintäteolla kerrottiin olevan läsnäoloa viestivä intentio.

Viimeinen eli kuudes aineistosta havaitsemamme ylläpitostrategia oli viestinnän määrän suhteuttaminen elämäntilanteiden vaihteluun/muutoksiin. Vuorovaikutuksen määrän

sopeuttaminen kunkin hetkiseen elämäntilanteeseen koettiin hyvin tärkeäksi. Tyypillinen haastateltavien kertoma uusi elämäntilanne oli itsen, toisen tai molempien muutto uuteen opiskelukaupunkiin. Mielenkiintoista on se, että vaikka eri haastatteluissa ilmeni samankaltainen muutos, olivat sen koetut vaikutukset ylläpitoon eri haastateltavien kesken hyvin erilaiset. Elämäntilanteiden ymmärtäminen liittyi osalla haasteltavista myös tasavertaisuuden ja epätasavertaisuuden tasapainotteluun siten, että epäselvyys elämäntilanteista saattoi aiheuttaa haastateltavissa epätasa-arvon kokemuksia.

H6: No silloin kun molemmat oli fukseksi niin "ou mai gaad, siistiä", että oliko teilläkin tälleen. Olihan se nyt silloin jännittävämpää kun molemmilla oli ekaa kertaa tommoinen uusi tilanne. Ja sitten kun hirveästi muita kavereita ei mennyt opiskelemaan niin pystyi jakaa noita, että miten teillä. (– –) Mut niin nyttän on enemmän silleen perus juttuja [elämässä] niin ei ole niin semmoista hektistä (– –).

Viestinnän määrän suhteuttamiseen liittyi sekä ulkoisia rajoituksia että henkilökohtaisia viestinnällisiä valmiuksia. Ulkoiset resurssit, kuten käytettävissä oleva aika, sanelevat viestinnän määrää ystävyysuhteessa. Haastateltavien puheessa ilmeni myös pohdintaa heidän pystyvyydestään ylläpitää monia työtä vaativia ihmissuhteita samanaikaisesti sekä ajatuksia esimerkiksi omista viestinnällisistä preferensseistä priorisoida lähisuhteita ja jakaa oma-aloitteisesti asioita.

H5: (– –) nyt kun mulla alkoi itsellä koulu, niin mä vähän huonommin siinä alussa pidin [yhteyttä], koska oli vaan niin paljon menoaa, mutta se justiinsa että mä en usko että se on kummallakaan ikinä ollut tietoinen päätös että ei pidä yhteyttä toiseen että se on vaan niinku ympäristön tuote voisi sanoa.

H3: Mä en ole laittanut hänelle useasti viestiä, koska mä oon siis erittäin huono pitämään yllä etäsuhteita tälleen teknologiavälitteisesti. Kun mulla on kuitenkin Tampereella tosi laajat ystäväpiirit, niin sitten muut suhteet saattaa vähän jäädä taka-alalle. Että se on tullut niinku mun puolelta. Ja no just esimerkiksi se, että on ollut pitkiä pätkiä, että mä en ole aloittanut keskustelua hänen kanssaan, mutta hän on sitten aina aloittanut sen keskustelun ja sitten mä oon niinku jatkanut sitä.

Haastatteluissa käsiteltiin myös sitä, kuinka realistisia muutoksia haastateltava voisi tulevaisuudessa halutessaan tehdä liittyen ystävyysuhteen vuorovaikutukseen, kun ystävysten elämäntilanteet oletettavasti muuttuvat haastatteluhetken elämäntilanteesta toisenlaisiksi ajan myötä. Havaitsimme, että haastateltavat vaikuttavat tietoisilta siitä, mikä on ystävyysuhteen ylläpitämisen kannalta mahdollista ja mikä ei. Esimerkiksi palaamista sellaiseen tilanteeseen, jossa ystävät asuvat samassa kaupungissa, ei oletettu.

5 POHDINTA

Tutkielmamme tavoitteena oli kuvata ja ymmärtää korkeakouluopiskelijoiden kokemuksia etäystävyyssuhteiden vuorovaikutuksen tasavertaisuudesta ja läheisyydestä sekä suhteiden ylläpitämisen strategioista. Havaitimme, että nuoret korkeakouluopiskelijat liittävät tasavertaisuuden kokemukseen suhteeseen panostamisen vastavuoroisuuden, aktiivisuuden sekä tasapainottelun epätasa-arvon ja tasavertaisuuden välillä. Puolestaan läheisyyteen liitetään ystävyysuhteen erityisyys, läheisyyden monimuotoisuus ja läheisyyden rakentaminen panostamisen kautta. Viestintästrategioiden osalta havaittiin menneisyys-nykyisyys-tulevaisuus-kolminaisuus sekä joustavuutta ystävyyden eri osa-alueilla.

5.1 Etäystävyyssuhteiden monimuotoinen tasavertaisuus

Tulostemme perusteella nuorilla korkeakouluopiskelijoilla tasavertaisuuden kokemus syntyy panostusten kautta. Tasavertaisuuden kokemusta myös tavoitellaan ja sen saavuttamiseksi käytetään erilaisia strategioita. Epätasavertaisuus koetaan käänteisesti ikäväksi ja sen tuntemuksesta halutaan päästä aktiivisesti eroon. Tämä toimintamalli myötäilee Adamsin (1963) tasavertaisuusteoriaa. Toisaalta vaikuttaa siltä, että korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteissa epätasa-arvoisuutta sallitaan tai siedetään, mikä on ristiriidassa tasavertaisuusteorian (em.) kanssa. Tämä epätasa-arvon sietäminen voi johtua ystävyysuhteen pitkästä kestosta.

Korkeakouluopiskelijat tunnistivat etäystävyyssuhteissaan sellaista panoksien vaihdantaa, joka tapahtuu vastavuoroisesti. Panostukseksi saatettiin tunnistaa monenlaisia asioita, kuten aloitteet etäviestinnässä tai matkustaminen toisen luo. Vaikka vastavuoroisuus ei ole osa alkuperäistä Adamsin (1963) tasavertaisuusteoriaa, on tulos helppo sovittaa yhteen teorian kanssa. Vastavuoroisuutta on selitetty esimerkiksi tasavertaisuuden ja nuorten ystävyysuhteiden kontekstissa siten, että molempien antaessa vuorottain samanlaisia panoksia ja kokiensa samoja positiivisia relationaalisia hyötyjä, suhde on tasapainossa ja ali- tai ylijäämäisyyden epämiellyttävät kokemukset ovat epätodennäköisempiä. Lisäksi kun saatujen hyötyjen ja annetun panostamisen suhteeseen ollaan tyytyväisiä, halutaan tilannetta ylläpitää, mikä taas vaatii vastavuoroista panostamista. (Rousseau ym., 2019.)

Vaihdantaa tapahtuu tulostemme mukaan kuitenkin siten, että kaikissa tilanteissa toiminnan ei tarvitse olla määrällisesti täysin tasan tuottaakseen tasavertaisuuden kokemuksen. Tasavertaisuuden kokemus voikin muodostua, vaikka teot ja toiminta eivät olisi täysin samanlaisia osapuolten välillä. Aiemmassa tutkimuskirjallisuudessa kehityspsykologian tulokulmasta onkin esitetty, että tasavertaisuusteoriaan yhteydessä olevan sosiaalisen vaihdannan teorian käsitys symmetrisestä vastavuoroisuudesta muuntuu ystävyysuhteissa joustavammaksi iän myötä suhteeseen liitettyjen tarpeidenkin muuttuessa (Laursen & Hartup, 2002). Tilannekohtaisella kontekstilla ja henkilökohtaisilla eroilla näytti myös olevan tuloksissamme vaikutusta esimerkiksi siihen, kuinka ystävän kotikaupunkiin matkustaminen koetaan panokseksi. Onkin esitetty, että tarvitaan tutkimuksen kautta lisää ymmärrystä niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat henkilöiden vaihdantaorientaatioon (Stafford & Kuiper, 2022).

Mielenkiintoista tuloksissamme on myös epätasavertaisuuden kokemusten liittyminen kausiin, jolloin ystävyysuhteeseen enemmän panostava osapuoli tekee tietyn ajan enemmän töitä suhteen eteen esimerkiksi aloittamalla toistuvasti keskustelun. Korkeakouluopiskelijoiden sosiokulttuurista kontekstia tarkastellessa tällaisen epätasa-arvoisen kauden alkamiseen saattaa mahdollisesti liittyä se, että toinen osapuoli on aloittanut opinnot uudessa kaupungissa, eikä opintojen ja oheistoiminnan kiireiltä jää aikaa ystävyysuhteelle. Tuloksissa oli kuitenkin jonkin verran hajontaa siinä, millaisiin ajankohtiin epätasa-arvon kaudet paikannettiin.

Tuloksissa ilmeni, että korkeakouluopiskelijoiden etäystävyysuhteissa käytetään empaattista ajattelua ja hyvän muistelua epätasa-arvon vähentämisen keinoina. Nämä toiminnot edustavat kognitiivista uudelleenarviointia tai toisin sanoen psykologista oman hyöty-panosuhteen muuttamista, kuten Adamsin (1963) teoria ennustaa. Puhuminen epätasa-arvoisesta tilanteesta kyseisen ystävän tai yhteisen ystävän kanssa saattaa myös johtaa uudelleenarviointiin, kun keskustelussa saadaan tilannetta selittävää lisätietoa.

Havainto siitä, että suhteeseen saatetaan panostaa enemmän alijäämäisestä epätasa-arvoisuuden kokemuksesta huolimatta, tukee aiempaa sosiaalista vaihdantaa käsittelevää tutkimusta. Messmanin ja kumppanien (2000) tutkimuksessa eri sukupuolta olevien ystävien suhteen osapuolet, jotka jäivät hyötyjen ja panosten suhteen vaille (*underbenefited*) käyttivät verrattain usein toiminnan jakamisen strategiaa (*strategy of sharing activities*), johon

kuuluvat esimerkiksi ystävän kysyminen tapahtumiin ja ystävällä vieraileminen. Suhteeseen panostaminen ilman koettua riittävää hyötyä on mielenkiintoinen asia siksi, että tasavertaisuusteoria ennustaisi vaille jäävän osapuolen vetäytyvän panostamiseltaan, eikä lisäävän sitä (Messman ym., 2000; Adams, 1963).

Epätasa-arvoisuuden kokemuksen voittavaa panostamisen halua voi selittää se, että pitkäaikaisessa, mahdollisesti jo vuosia tai vuosikymmeniä sitten muodostetussa ja nyt ylläpidettävässä ystävyysuhteessa osataan ennustaa suhteen kulkua historian kautta ja katsoa pidemmän aikavälin dynamiikkaa ja kokonaishyötyä kyseisessä ystävyysuhteessa. On myös hyvä pohtia tiedeyhteisössä esitettyä laajempaa kritiikkiä tasavertaisuusteorialle ja muille sosiaalisten vaihdannan teorioille siitä, että ne antavat ihmisten toiminnasta hyvin rationaalisen tai komputationaalisen kuvan, joka ei välttämättä sovellu kaikkiin viestinnällisiin konteksteihin (Stafford & Kuiper, 2022). Ajattelempa, että kritiikissä on perää ja että läheisiin, kypsyneisiin ihmissuhteisiin liittyvät ongelmat ratkaisuihin voivat olla monimutkaisempia kuin esimerkiksi työtehtäviin liittyvän epätasa-arvon ratkaiseminen.

Johtopäätöksenä korkeakouluopiskelijoiden kokemuksista tasavertaisuudesta etäystävyyssuhteissaan voidaan sanoa, että tasavertaisuuden kokemus on tunnistettavissa oleva, erilaisin panoksin tavoiteltu olotila. Kuitenkin tasavertaisuuden käsitys voi olla tällaisessa ystävyyskontekstissa joustava. Tämän lisäksi epätasavertaisuuden syntymiseen ja käsittelemiseen liittyy etäystävyyssuhteita ylläpitävillä korkeakouluopiskelijoilla joitakin yhteneväisyyksiä, mutta toisaalta myös monia uniikkeja tekijöitä. Ystävyysuhteen epätasa-arvoisuutta ratkaistaan ja sen syntymistä ehkäistään käyttämällä monimutkaisiakin kognitiivisia prosesseja niin vuorovaikutustilanteissa kuin itsenäisessä päänsisäisessä pohdinnassa.

5.2 Paloista rakentuva etäystävyyden läheisyys

Tulokset kertovat läheisyyden tärkeydestä ja suuresta merkityksestä etäystävyydessä korkeakouluopiskelijoilla. Havainto on linjassa Korzennyn (1978) esittämän läheisyyden käsitteen kanssa. Kuten Korzennyn käsitteellistyksessä, läheisyyden käsitteeseen ei liitetä tarvetta fyysisestä lähellä olemisesta, vaan se on subjektiivinen kokemus, joka muotoutuu useista elementeistä, jotka ovat hyvinkin toistuvia ja samankaltaisia eri ystävyysuhteissa.

Läheisyyteen liitettiin vahvasti kokemus sen ainutlaatuisuudesta. Ystävyysuhteet, joista kerrottiin, olivat joko ainutlaatuisia etäystävyyssuhteita tai kaikista läheisimpiä sellaisia. Läheisyys koettiin myös ystävyysuhteissa tavoiteltavana ja panostusta vaativana tilana. Panostuksen muodot olivat kuitenkin moninaisia. Ystävydessä havaittu läheisyyden taso ei ilmennyt samanlaisena jokaisessa ystävyysuhteessa, sillä osassa läheisyys oli huipussaan, kun osassa taas jopa laskenut etäystävyyssuhteen johdosta. Emme voi siksi vetää johtopäätöksiä siitä, vaikuttaako muutos etäystävyyssuhteeseen positiivisesti tai negatiivisesti, vaan tähän läheisyyden tasoon vaikuttavat asiat kumpuavat jostain muualta kuin pelkästä tilanteen muutoksesta.

Tuloksista havaitsimme, että ystävyysuhteet olivat kestoiltaan useista vuosista jopa yli kymmeneen, joka on merkittävä pituus ystävyydelle. Ystävyiden kestämisen on osaltaan mahdollistanut siirtyminen etäystävyyteen, kun maantieteellistä etäisyyttä on tullut elämäntilanteista johtuen. Johnson ja kumppanit (2009) mainitsevatkin korkeakouluopiskelijoiden ystävyysuhteiden olevan kestoiltaan pidempiä silloin, kun ystävydessä on siirrytty etäystävyyteen, eikä ystävyysuhteet rajoitu pelkästään ajanjaksoon, joissa ollaan maantieteellisesti lähellä.

Tutkimamme tulosten kanssa yhteneväinen on myös Waltherin ja Bazarovan (2008) sovellus teknologiavälitteisen läheisyyden teoriasta, jossa testattiin kaistanleveyden (bandwidth) vaikutusta läheisyyteen suhteissa. Vaikka emme erityisesti testanneet teorian pätevyyttä, on yhtenevyys pääteltävissä siitä, millaisia viestintäkanavia ystävyysuhteissa käytettiin. Korkeaa läheisyyttä havaitaan teorian mukaan silloin, kun käytettävät kanavat ovat rikkaampia eli esimerkiksi videopuhelut ovat korkeampaan läheisyyteen yhdistettävissä kuin tekstiviestein ylläpidetty ihmissuhde. Ystävyysuhteissa ilmenikin kattavasti tällaisten rikkaiden kanavien käyttö, mutta rinnalla oli myös muitakin kanavia. Joissain tilanteissa käytettiin vähemmän rikkaita kanavia, ja aikaisemmassa tutkimuksessa on myös havaittu samanlaista toimintaa (Utz, 2007). Tätä on perusteltu esimerkiksi Z-sukupolvelle ominaisella viestintätavalla suosia tekstipohjaisia kanavia (Musfirah ym., 2024).

Läheisyyden kokemuksen määritelmää etäystävyyssuhteissa on pyritty muodostamaan vertailemalla korkeakouluopiskelijoiden ajatuksia läheisyydestä etä- ja lähiystävyyssuhteiden välillä (Johnson ym., 2009). Tutkimassamme korkeakouluopiskelijat määrittivät kokemusta

verraten sitä maantieteellisesti lähellä oleviin ystävyysuhteisiinsa tai siihen aikaan ystävydestä, kun yhteydenpito ei ollut vain pääosin etänä tapahtuvaa. Etä-/lähikontekstin vaihtelu näyttäytykin olevan relevantti seikka siinä, millaisena läheisyyden kokemus käsitetään, mikä on linjassa aiemman tutkimuksen kanssa.

Johtopäätöksenä korkeakouluopiskelijoiden kokemuksista läheisyydestä etäystävyyssuhteissa voidaan sanoa, että läheisyys on tavoiteltava, panostuksesta rakentuva ja erilaisia muotoja saava ilmiö. Läheisyys näkyy hieman erilaisista palasista rakentuvana, kun verrataan etäystävyyssuhteita ja lähiystävyyssuhteita, mutta se on kuitenkin merkittävässä osassa tärkeissä ystävyysuhteissa. Tuloksemme ovat pääosin johdonmukaiset aiempaan tutkimukseen peilaten, mutta yksittäisiä kiinnostavia eroavaisuuksia on havaittu, kuten muidenkin kuin pelkästään rikkaimpien viestintäkanavien hyödyntäminen yhteydenpidossa. Läheisyyden käsitys on myös linjassa Korzennyn (1978) teorian käsityksen kanssa.

5.3 Etäystävyyssuhteiden ylläpitämisen joustavat strategiat

Tulokset paljastivat mielenkiintoisia strategioita korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteiden ylläpitämiseksi. Tulokset olivat pääasiassa yhteneviä aiempien tutkimusten kanssa. Erityisesti nuoret ovat taitavia navigoimaan muuttuvassa toimintaympäristössä, ja digitaalisten viestintäalustojen jatkuva kehitys ei aiheuta suurta ongelmaa nuorelle väestölle. Kokemus siitä, että uusien kanavien käyttöönotto on joustavaa, näyttäisikin olevan sukupolvikokemus (Musfirah ym., 2024).

Korkeakouluopiskelijoiden käyttämistä suhteen ylläpidon strategioista muodostui ajallinen menneisyys–nykyisyys–tulevaisuus-kolminaisuus. Menneisyyteen viittaa yhteisten kokemusten muistelu, jolla saattaa olla myös nostalgisiin tunteisiin liittyviä merkityksiä. On mielenkiintoista, että jaetun menneisyyden muistelemiselle yhdessä ystävän kanssa voidaan antaa suuri itseisarvo. Muistelun arvostus saattoi syntyä siitä, että kyseessä oli erityisen tärkeä ihmissuhde, jolla on pidempi historia ja jossa yhdessä käsitellyt muistot ovat merkityksellisiä molemmille. Toisaalta esimerkiksi teini-ikäisenä nuorten elämässä tapahtuu verrattain paljon elämän eri osa-alueilla, joten voi olla luonnollista palata keskeisiltä tuntuviin tapahtumiin. Tulos voi liittyä myös siihen, että nimenomaan pitkään kestäneissä ystävyysuhteissa muistelu koetaan tärkeäksi varsinkin, kun on siirrytty pitämään suhdetta yllä pitkän fyysisen välimatkan päästä. Muisteluun voi liittyä monenlaisia prosesseja: on mahdollista tuntea positiivisia

tunteita, kuten iloa, huvittuneisuutta tai turvan tunnetta, vahvistaa yhteenkuuluvuutta ja läheisyyttä sekä legitimoida omaa identiteettiä ja elämäntarinaa kietoutuneena toisen tarinaan. Muistelun aikana näyttäisikin esiintyvän Oswaldin ja Clarkin (2006) tutkimuksessa käytetyn ylläpitostrategioiden jaottelun kolmea toisiinsa liittyvää strategiaa eli positiivisuutta, tukea ja avoimuutta.

Menneisyydestä muodostuu silta nykyhetkeen ja tuloksissa havaitsemaamme ajankohtaisten asioiden jakamisen strategiaan korkeakouluopiskelijoiden ystävyys-suhteissa. Ajankohtaisten asioiden jakaminen ei ole yllättävä ystävyys-ylläpitokeino, vaan siinä on havaittavissa yhteneväisyyksiä aiempaan ystävyys-ylläpitämisen tutkimukseen ja kirjallisuudessa esitettyyn avoimuuden strategiaan (Oswald ym., 2004). Olennaiseksi koettiin itsestäkertominen laajasti monipuolisella puheenaiheskaalalla ja syvyydeltään kerroksellisena pintapuolisesta intiimiin. Itsestäkertominen liitettiin myös tuloksissa läheisyyden kokemukseen, mikä tukee myös aiempaa tutkimusta (Johnson ym., 2009). Ajallisen kolmion viimeinen sivu on tuloksissamme tulevaisuus, johon liitettiin strategiaa tulevan suunnittelu ja koordinointi. Tulos tukee aiempaa kirjallisuutta ystävyys-ylläpitämisen strategioiden saralla (Oswald ym., 2004). Voi olla mahdollista, että juuri etäystävyyssuhteissa suunnitelmien tekemisen merkityksellisyys korostuu, kun mahdollisuudet kasvokkain näkemiselle ovat harvinaisia.

Yksi keskeinen tuloksissa ilmenevä ystävyys-ylläpitämisen strategia oli suhteen tilan sanoittaminen eri sävyin. Tuloksissa voidaan nähdä yhteneväisyyksiä esimerkiksi Oswaldin ja Clarkin (2006, 336) määritelmään suhteeseen liittyvän tuen strategiasta, johon liittyy toisen tietoiseksi tekeminen siitä, että haluaa suhteen jatkuvan tulevaisuudessa. Sanoittamisen merkitys saatetaan kokea tärkeäksi siinä, että etäystävyyssuhteen toisen osapuolen kanssa ollaan samalla sivulla, jolloin suhteessa esiintyvä epävarmuus oletettavasti vähenee. Sanoittaminen voi olla tärkeää saadakseen varmistusta toisen osapuolen halusta ja motivaatiosta ylläpitää suhdetta.

Ylläpitostrategioissa näkyi viestinnän monikanavaisuus ja navigointi luontevasti eri kanavien välillä. Ystävyys-suhteen viestinnässä eri viestintäalustoilla toteutettiin erilaisia tapoja viestiä riippuen alustan tarjoamista mahdollisuuksista. Kanavat tarjoavat erilaisia affordansseja ja

niitä myös hyödynnettiin viestinnässä. Tämä näkyi esimerkiksi meemien lähettelynä Instagramissa ja puheluina Discordissa.

Tutkielman tuloksista havaitsimme Tiktokin käytön olleen useasti mainittu tapa olla yhteydessä ystävään. Tarkemmin nimenomaan alustalla olevien videoiden jakaminen toisille yksityisviestein ja näihin vastaanotettuihin videoihin mahdollinen reagointi tai kommentointi olivat vuorovaikutuksen kannalta relevantteja tekoja. Teknologiavälitteisen viestinnän mahdollistamia kanavia kehitetään jatkuvasti uusia ja niistä jotkin jäävät laajempaan käyttöön suosittuina kanavina. Tiktokin käyttö on verrattain uutta, mutta se on saanut valtavan suosion viime vuosina. Vuonna 2021 Tiktok saavutti miljardin käyttäjän rajan (TikTok, 2021). Alustaa onkin alettu tutkia osana nuorten viestintätapoja ja se mainitaankin tutkimuksessa yhtenä nuorten suosimista viestintäkanavista. (Musfirah ym., 2024.)

Mahdollisuus nähdä ystävän kanssa toisinaan myös kasvokkain voi vaikuttaa eri tavoin käytettyihin viestintästrategioihin. Tuloksista selviää, että tulevaisuuden suunnitteluun liittyen saatetaan jättää tiettyjä asioita puhuttavaksi kasvokkain. Pohdimme kasvokkaisen tapaamisen vaikutusta viestintäkanavien valintaan ja käyttöön. Kenties ystävillä, jotka eivät pysty tapaamaan toisiaan, on suurempi tarve käyttää kasvokkaistapaamista eniten imitoivia kanavia.

Tulokset paljastivat korkeakouluopiskelijoiden pitävän tärkeänä sitä, että ystävyydessä osataan suhteuttaa viestinnän määrää yhteisesti ymmärrettyyn elämäntilanteelliseen kontekstiin silloin, kun on siirrytty ylläpitämään ystävyysuhteitaan etäyhteyksin. Keskeiseksi koettiin muutoksen tunnistaminen ja siihen mukautuminen viestinnässä, ei niinkään sen suunta. Toiset saattavat muutoksen keskellä erkaantua hetkeksi ja toiset taas tukeutua toisiinsa. Mielenkiintoista oli myös se, kuinka viestinnän määrä ei antanut suoraa osviittaa koetusta läheisyydestä, vaan keskeistä tuntui olevan kokemus viestintätapojen sopivuudesta omaan ja toisen elämään. Tulosten pohjalta tehty huomio siitä, että ystävyyden muutos- tai käännöskohtana on usein juuri muutto uuteen opiskelukaupunkiin, tukee aiempaa käsitystä nuorten aikuisten ystävyysuhteista (Becker ym., 2009).

Johtopäätöksenä voidaan sanoa, että korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteet ja niihin liittyvät ylläpitämisen strategiat ovat luonteeltaan joustavia. Tämä näkyy niin monikanavaisen

viestinnän hallinnassa kuin kyvyssä liikkua ajallisen jatkumon läpi ystävyysuhteen ylläpitämisessä. Ylläpitämisen ytimessä on myös joustava tapa mukauttaa viestinnän määrää ja käytössä olevia ratkaisumalleja uusien elämäntilanteiden ja mahdollisten haasteiden ilmaantuessa. Tulostemme mukaan tärkeäksi koetussa ja pitkään kestäneessä ystävyysuhteessa motivaatio murroskohdista selviytymiseen ajaa tavoittelemaan vaivan arvoista läheistä suhdetta tulevaisuudessakin.

5.4 Tutkimuksen arviointi

Ystävyys on tärkeä voimavara niin yksilölle kuin yhteiskunnallisesti hyvinvoinnin rakennuspalikkana, jolla voidaan ehkäistä esimerkiksi yksinäisyyden kokemukseen liittyviä ongelmia. Tutkielma onnistui valottamaan sitä, millaisia haasteita korkeakouluopiskelijoiden etäystävyysuhteisiin liittyy ja sitä millaisia strategisia työkaluja ystävyysuhteen ylläpitämiseen voidaan käyttää. Tutkielma voi lisätä ymmärrystä myös siitä, miltä nuorten aikuisten ystävyysuhteet tulevaisuudessa näyttävät. Näkökulmana teknologiavälitteisyys tekee tutkielman aiheesta ajankohtaisen. Toisaalta, vaikka teknologiavälitteisen viestinnän kenttä on alati muuttuva, jotkin ystävyysuhteen ylläpitämiseen liittyvät ilmiöt pysyvät ennallaan.

Aikaisempaa tutkimusta etsittiin hakusanoin Tampereen yliopiston tietokannoista. Löysimme tutkimusta sosiologian kentältä, määrällistä viestinnän tutkimusta Yhdysvalloista sekä romanttisten suhteiden tutkimusta. Huomasimme tutkimusaukon laadulliselle viestintätieteelliselle etäystävyysuhteen ylläpitämisen tutkimukselle. Puutteena on, ettei tutkielman perustaksi löytynyt paljoa Suomessa tehtyä tutkimusta, mutta toisaalta tämä loi tutkimusaukkoa. Valitsimme teoreettisiksi lähestymistavoiksi kaksi erilaista tulokulmaa aiheeseen tuovaa teoriaa, tasavertaisuusteorian (Adams, 1963) ja elektronisen läheisyyden teorian (Korzenny, 1978). Molemmat teoriat ovat melko vanhoja, eikä niitä ole juurikaan sovellettu tämän tyyppiseen tutkimukseen viime vuosina. Olikin antoisaa hyödyntää harvemmin käytettyjä teorioita tutkielmassamme, mutta sovellusten tekeminen oli paikoin haastavaa sopivan lähdekirjallisuuden puuttuessa.

Noudatimme hyvää tieteellistä käytäntöä läpi työn, ja kiinnitimme erityistä huomiota siihen ollessamme vuorovaikutuksessa haastatteluihin osallistuneiden henkilöiden kanssa. Hyvä tieteellinen käytäntö (HTK) on Tutkimuseettisen neuvottelukunnan (TENK) laatima ohjeistus tutkimusten ja tutkielmien eettiseen toteuttamiseen (TENK, 2023). Toimitimme sähköpostitse

hyvän tavan mukaisesti virallisen haastattelupyynnön sekä tiedotteen tutkielmasta ja tutkielman tietosuojaselosteen. Osallistujilla oli riittävästi aikaa harkita osallistumisestaan ja mahdollisuus myös kysyä tutkielmaan liittyvistä asioista sekä lopettaa tutkielmaan osallistuminen halutessaan. Varmistimme, että osallistujille oli selvää, että mihin ja millä tavalla aineistoa käytetään.

Valitsimme laadullisen tutkimusmenetelmän, sillä tavoitteemme oli kuvata ja ymmärtää korkeakouluopiskelijoiden kokemuksia. Puolistrukturoitu haastattelu on datankeruumenetelmänä sopiva tällaisen tutkielman tekemiseen. Sen avulla pystyimme parhaalla mahdollisella tavalla selvittämään asettamiimme tutkimuskysymyksiin vastaukset. Puolistrukturoitu haastattelu antoi tietyt raamit haastattelutilanteelle, mutta mahdollisti haastateltavien vapaan kerronnan aiheiden sisällä. Analyysitapana teoriaohjaava analyysi oli johdonmukainen ja systemaattinen, muttei liian rajoittava. Saimme sen avulla keskeisimmät teemat aineistostamme. Prosessi kokonaisuudessaan on kuvattu yksityiskohtaisesti, ja esimerkiksi haastattelurunko on liitteenä. Täten tutkimuksen arviointi sekä toteuttaminen samansuuntaisin tuloksin olisi mahdollista. Vaade täysin identtisten tutkimustulosten tuottamisesta ei ole realistinen tällaisessa tutkimusasetelmassa, jossa tutkimuksen kohteena ovat subjektiiviset kokemukset, joiden kohdalla voi tapahtua muutosta eri tutkimusajankohtina (Hirsjärvi & Hurme, 2022).

Tulokset ovat luotettavia tutkielman toteuttamisen huolellisuuden ja johdonmukaisuuden takia. Reliabiliteettiin voi vaikuttaa kuitenkin esimerkiksi se, että haastateltavilla henkilöillä voi olla vääristyneitä muistoja. Etenkin pitkissä ystävyysuhteissa tämä ilmiö korostuu. Laadullisessa tutkimuksessa myös tutkimuksen toteuttajien valinnoilla ja ennakkokäsityksillä on osansa tulosten muovautumisessa ja siinä, millä tavoin he tulkitsevat tutkittavien käsityksiä (Tuomi & Sarajärvi, 2018). On myös mahdollista, että vastauksissa oli sosiaalista suotavuutta ja että haastateltavat kokivat tarvetta vastata kaunistellen tai siten, kuinka he olettivat haluttavan vastaavan.

Haastattelun kielenkäytössä vallitsee pelisäännöt, jotka kumpuavat niin haastattelusta viestintätilanteena kuin osapuolten kieli- ja kulttuuritaustasta (Hirsjärvi & Hurme, 2022). Jaettu kieli ja sosioekonominen asema itsemme ja haastateltavien välillä saattoivat lisätä mahdollisuutta tehdä oikeanlaisia ja tarkkoja tulkintoja haastateltavien puheesta itse

tilanteessa sekä aineistoa analysoitaessa. Myös se, että vähintään toinen haastattelijoista oli jokaiselle haastateltavalle entuudestaan tuttu, toi mahdollisesti tilanteeseen rentoutta ja mahdollisuus nähdä ilmeet ja eleet videoyhteyden avulla taas luontevuutta. Toisaalta tuttuus vaatii erityistä tarkkuutta siinä, ettei tee oletuksia haastatelluista aikaisemman tiedon perusteella.

Haastatteluaineiston laatua ja siten validiteettia parantaa huolellinen haastattelurungon valmistelu ja teemojen syventämisen miettiminen etukäteen (Hirsjärvi & Hurme, 2022). Haastattelurunko laadittiin selkeäksi muttei johdattelevaksi, mutta on mahdollista, että jotkut kysymykset ymmärrettiin eri haastateltavien välillä hieman eri tavoin. Huomioitavaa tutkielmamme kannalta on haastattelujen lyhyehkö kesto, ja laajemmalla aineistolla aiheeseen olisi ehkä mahdollista päästä vielä syvemmälle.

Tutkielmamme valottaa tasavertaisuuden ja läheisyyden kokemuksia ilmiönä ja esittelee ystävyuden ylläpitämiseen käytettäviä viestintästrategioita korkeakouluopiskelijoiden keskuudessa. Etäystävyyssuhteet koskettavat laajasti juuri nuoria korkeakouluopiskelijoita ja ilmiön esiin tuominen onkin siksi tärkeää. Tutkielmamme toi uutta näkökulmaa viestinnän tutkimukseen korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteista hyödynnettyjen teorioiden kautta. Tulokset vahvistivat aikaisempaa teoreettista tietoa ja täydensivät kokonais kuvaa ilmiöstä.

5.5 Jatkotutkimus

Koska tutkielmamme tuotti tietoa korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteen yhden osapuolen subjektiivisista kokemuksista, voisi olla mielekästä tarkastella ystävyssuhteen molempien osapuolten kokemuksia. Esimerkiksi vertaileva tutkimusasetelma voisi antaa mielenkiintoista tietoa aiheeseen. Kiinnostuksen kohteena ei ollut selvittää sukupuolen merkitystä ystävyssuhteessa esiintyviin kokemuksiin ja ylläpitostrategioihin, mutta voisi olla perusteltua tarkastella korkeakouluopiskelijoiden etäystävyyssuhteita myös sukupuolten näkökulmasta, sillä sukupuoli näyttäisi olevan muun muassa ystävyssuhteen ylläpitostrategioiden useuteen liittyvä tekijä (ks. esim. Oswald ym., 2004).

Tutkielmamme tuloksista havaittiin mielenkiintoinen seikka epätasavertaisuuden sietämisestä. Syitä tälle tutkielmamme ei kuitenkaan osoita. Tutkimamme ystävyssuhteet

olivat pitkiä ja olisikin mielekästä selvittää mahdollisia yhteyksiä ystävyysuhteen keston ja epätasavertaisuuden kokemusten sietämisen välillä. Emme myöskään selvittäneet sitä, olivatko haastateltavien ystävät korkeakouluopiskelijoita, ja toisten osapuolten elämäntilanteiden vertailu voisi mahdollistaa mielenkiintoisia tutkimusasetelmia.

Siirtymäkohtatutkimusta on tehty nuorilla nimenomaan siinä elämänvaiheessa, kun on ajankohtaista muutto opiskelupaikkakunnalle, etenkin Yhdysvalloissa (Becker ym., 2009). Tehty tutkimus on kuitenkin määrällistä, ja kiinnostavaa olisikin selvittää siirtymäkohtien vaikutusta ystävyydelle laadullisin menetelmin näkökulmana nimenomaan muutos lähiystävyydestä etäystävyyteen. Tutkielmassamme siirtymäkohdat olivat vain sivuseikka ja siksiinkin niihin keskittyvä näkökulma toisi uutta tietoa ystävyysuhteista.

Teknologiavälitteinen viestintä on itsessään tutkimusalue, joka vaatii jatkuvaa tiedon päivittämistä. Uusia kanavia ja keinoja syntyy jatkuvasti jopa kiihtyvällä vauhdilla, joten tutkimustulokset vanhenevat väistämättä ainakin joiltain osin. Onkin tärkeää jatkossa tutkia samankaltaisia ilmiöitä, kun uusia mahdollisuuksia teknologiavälitteiselle viestinnälle ilmestyy lisää. Tällaisella tutkimuksella saadaan aina uutta ajantasaista tietoa, mutta sen avulla voidaan ymmärtää myös tiettyjä lainalaisuuksia, jotka pysyvät teknologian kehityksestä huolimatta. Tutkimusta tarvittaisiin myös lisää videoiden ja meemien lähettelyn merkityksestä ystävyysuhteelle. Kiinnostavaa olisi selvittää näiden tekojen tarkoitusta suhteen ylläpitämisen kannalta ja sitä, minkälainen viestintäteko julkaisun jakaminen ystävälle on.

KIRJALLISUUS

- Adams, J. S. (1963). Towards an understanding of inequity. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 67(5), 422–436. <https://doi.org/10.1037/h0040968>
- Baxter, L. A. (2004). Relationships as dialogues. *Personal Relationships*, 11(1), 1–22. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2004.00068.x>
- Becker, J. A. H., Johnson, A. J., Craig, E. A., Gilchrist, E. S., Haigh, M. M., & Lane, L. T. (2009). Friendships are flexible, not fragile: Turning points in geographically-close and long-distance friendships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 26(4), 347–369. <https://doi.org/10.1177/0265407509344310>
- Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77–101. <https://doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>
- Brody, N. (2013). Absence-and Mediated Communication-Makes the Heart Grow Fonder: Clarifying the Predictors of Satisfaction and Commitment in Long-Distance Friendships. *Communication Research Reports*, 30(4), 323–332. <https://doi.org/10.1080/08824096.2013.837388>
- Buehler, E. M., & High, A. C. (2023). Indirect effects of video chat on outcomes of receiving support: Uniting theorizing about supportive communication and computer-mediated communication. *Communication Monographs*, 90(1), 92–111. <https://doi.org/10.1080/03637751.2022.2117393>
- Canary, D. J., Stafford, L., Hause, K. S., & Wallace, L. A. (1993). An inductive analysis of relational maintenance strategies: Comparisons among lovers, relatives, friends, and others. *Communication Research Reports*, 10(1), 3–14. <https://doi.org/10.1080/08824099309359913>
- Craig, R. T. (1999). Communication Theory as a Field. *Communication Theory*, 9(2), 119–161. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2885.1999.tb00355.x>
- Cronin, A. M. (2015). Distant Friends, Mobility and Sensed Intimacy. *Mobilities*, 10(5), 667–685. <https://doi.org/10.1080/17450101.2014.929419>

- Dainton, M., & Aylor, B. (2002). Routine and strategic maintenance efforts: behavioral patterns, variations associated with relational length, and the prediction of relational characteristics. *Communication Monographs*, 69(1), 52–66. <https://doi.org/10.1080/03637750216533>
- Festinger, L. (1957). A theory of cognitive dissonance. Row, Peterson.
- Forsythe, K. E., & Ledbetter, A. M. (2015). Relational Uncertainty, Self-Other Inclusion, and Communication Satisfaction as Predictors of Friendship Relational Maintenance, and How Equity Changes the Story. *Communication Studies*, 66(3), 321–340. <https://doi.org/10.1080/10510974.2015.1018444>
- Gioia, F., & Boursier, V. (2022). Young adults' attitudes toward online self-disclosure and social connection as predictors of a preference for online social interactions: the mediating effect of relational closeness. *Atlantic Journal of Communication*, 30(5), 481–497. <https://doi.org/10.1080/15456870.2021.1952205>
- Guerrero, L., & Chavez, A. (2005). Relational Maintenance in Cross-Sex Friendships Characterized by Different Types of Romantic Intent: An Exploratory Study. *Western Journal of Communication*, 69(4), 339–358. <https://doi.org/10.1080/10570310500305471>
- Hirsjärvi, S., & Hurme, H. (2022). *Tutkimushaastattelu : teemahaastattelun teoria ja käytäntö* (2. painos). Gaudeamus.
- Human, R., & Lane, D. (2008). Virtually Friends in Cyberspace: Explaining the Migration from FtF to CMC Relationships with Electronic Functional Proximity Theory. *Conference Papers -- National Communication Association*, 1.
- Johnson, A. J., Haigh, M. M., Craig, E. A., & Becker, J. A. H. (2009). Relational closeness: Comparing undergraduate college students' geographically close and long-distance friendships. *Personal Relationships*, 16(4), 631–646. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2009.01243.x>
- Kashian, N., & Walther, J. B. (2020). The Effect of Relational Satisfaction and Media Synchronicity on Attributions in Computer-Mediated Conflict. *Communication Research*, 47(5), 647–668. <https://doi.org/10.1177/009365021878958>

- Kelly, L., & Miller-Ott, A. E. (2022). "I Just Like to Share My Life with My Partner:" Mobile Phone Integration in Romantic Partners' Face-to-Face Interactions. *Communication Research Reports*, 39(4), 192–202. <https://doi.org/10.1080/08824096.2022.2099823>
- Korzenny, F. (1978). A Theory of Electronic Propinquity: Mediated Communication in Organizations. *Communication Research*, 5(1), 3–24. <https://doi.org/10.1177/009365027800500101>
- Korzenny, F., & Bauer, C. (1981). Testing the Theory of Electronic Propinquity: Organizational Teleconferencing. *Communication Research*, 8(4), 479–498. <https://doi.org/10.1177/009365028100800405>
- Laitinen, K. (2020). Työyhteisön teknologiavälitteinen vuorovaikutus. *Media & viestintä*, 43(4). Lektio.
- Laursen, B., & Hartup, W. W. (2002). The Origins of Reciprocity and Social Exchange in Friendships. *New Directions for Child and Adolescent Development*, 2002(95), 27–40. <https://doi.org/10.1002/cd.35>
- Ledbetter, A. M. & Fellers, L. E. (2022). Relational Maintenance and Relational Entropy Predict Each Other Over a Year: A Test of the Theory of Relational Entropy in Friendships During COVID-19, *Communication Studies*, 73(5–6), 591–606. <https://doi.org/10.1080/10510974.2022.2145327>
- LeFebvre, L. E., Blackburn, K. G., & Brody, N. (2022). Virtual relationship memory: a conceptual model of mediated communication and relational dissolution. *Communication Theory*, 33(4), 175–185 <https://doi.org/10.1093/ct/qtac018>
- Lew, Z., Walther, J. B., Pang, A., & Shin, W. (2018). Interactivity in Online Chat: Conversational Contingency and Response Latency in Computer-mediated Communication. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 23(4), 201–221. <https://doi.org/10.1093/jcmc/zmy009>
- Liu, D., & Yang, C. (2016). Media Niche of Electronic Communication Channels in Friendship: A Meta-Analysis. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 21(6), 451–466. <https://doi.org/10.1111/jcc4.12175>

- Messman, S. J., Canary, D. J., & Hause, K. S. (2000). Motives to Remain Platonic, Equity, and the Use of Maintenance Strategies in Opposite-Sex Friendships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 17(1), 67–94.
<https://doi.org/10.1177/0265407500171004>
- Mikkola, L., & Valo, M. (2020). *Workplace communication*. Routledge.'
- Musfirah, U. Larasakti, H., Nst, H. P. A., Tazkiyah, N. (2024) Analysis of Z Generation Group Communication Dynamics in the Digital Era. *ICoSPOLHUM*, 4,
<https://doi.org/10.29103/icospolhum.v4i.389>
- Oswald, D. L., & Clark, E. M. (2006). How do friendship maintenance behaviors and problem-solving styles function at the individual and dyadic levels? *Personal Relationships*, 13(3), 333–348. <https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.2006.00121.x>
- Oswald, D. L., Clark, E. M., & Kelly, C. M. (2004). Friendship maintenance: An analysis of individual and dyad behaviors. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 23(3), 413–441. <https://doi.org/10.1521/jscp.23.3.413.35460>
- Policarpo, V. (2016). “The Real Deal”: Managing Intimacy Within Friendship at a Distance. *Qualitative Sociology Review : QSR*, 12(2), 22–42.
<https://doi.org/10.18778/1733-8077.12.2.02>
- Rousseau, A., Frison, E., & Eggermont, S. (2019). The reciprocal relations between facebook relationship maintenance behaviors and adolescents’ closeness to friends. *Journal of Adolescence*, 76(1), 173–184.
<https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.09.001>
- Ruppel, E. K., Burke, T. J., & Cherney, M. R. (2018). Channel complementarity and multiplexity in long-distance friends’ patterns of communication technology use. *New Media & Society*, 20(4), 1564–1579.
<https://doi.org/10.1177/1461444817699995>
- Stafford, L. & Kuiper, K. (2022). Social Exchange Theories: Calculating the Rewards and Costs of Personal Relationships. Teoksessa D. O. Braithwaite & P. Schrodtt (Toim.),

Engaging theories in interpersonal communication: multiple perspectives (3. painos). Routledge.

Tieteellinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2023* https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf

TikTok. (27.9.2021). *Thanks a billion!* <https://newsroom.tiktok.com/en-us/1-billion-people-on-tiktok>

Tuomi, J., & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi* (Uudistettu laitos.). Tammi.

Utz, S. (2007). Media use in long-distance friendships. *Information, Communication & Society*, 10(5), 694–713. <https://doi.org/10.1080/13691180701658046>

Walther, J. B., & Bazarova, N. N. (2008). Validation and Application of Electronic Proximity Theory to Computer-Mediated Communication in Groups. *Communication Research*, 35(5), 622–645. <https://doi.org/10.1177/0093650208321783>

Weger, H., Cole, M., & Akbulut, V. (2019). Relationship maintenance across platonic and non-platonic cross-sex friendships in emerging adults. *The Journal of Social Psychology*, 159(1), 15–29. <https://doi.org/10.1080/00224545.2018.1439876>

LIITTEET

Liite 1: Haastattelurunko

1. Taustatiedot ystävyysuhteesta
  - a. Suhteen kokonaispituus: Milloin olette ystäväystyneet ja missä/miten?
  - b. Etäsuhteen kesto: Kuinka kauan olette olleet etäsuhteessa?
  - c. Maininta siitä, että kyseessä yksi ystävyysuuhde, jota haastattelu käsittelee
2. Keinot
  - a. Missä ja miten olette yhteydessä?
  - b. Mitä tapoja juuri teillä on yhteydenpidossanne?
  - c. Kuinka usein olette (esim. viikon aikana) toisiinne yhteydessä?
  - d. Kuinka vaihtelevia tai toisaalta toistuvia ylläpitokeinoja käytätte?
  - e. Millaisia asioita tavallisesti jaatte toisillenne, tai mistä keskustellette?
  - f. Onko keinojen käytössä tapahtunut muutosta? Milloin muutos on tapahtunut ja millainen se on ollut?
3. Tasavertaisuus
  - a. Kuinka tärkeää sinulle on kokemus siitä, että sinä ja ystäväsi panostatte ystävyysuhteeseen yhtä paljon?
  - b. Tuleeko sinulle mieleen ystävydestänne jokin tilanne, jolloin olet kokenut epätasa-arvoisuutta suhteessanne? Mikä tuo tilanne oli? Mitä siinä tapahtui? Mikä oli se merkittävin asia, joka aiheutti epätasa-arvoisuuden tunteen?
  - c. Miten ratkaisit epätasa-arvoisuuden kokemuksia ystävyysuhteessanne? Tuleeko sinulle mieleen esimerkkitalanteita? Ovatko ne useimmiten samanlaisia vai vaihtelevia?
  - d. Mitä ajatuksia epätasapaino ystävyysuhteessa on herättänyt sinussa?
4. Läheisyys
  - a. Tuntuuko ystävyysuhteenne sinusta läheiseltä? Jos kyllä, niin mistä sen tunnistat? Mitä läheisyys sinulle tarkoittaa? Miltä se tuntuu?
  - b. Mitkä asiat lisäävät läheisyyden kokemustasi ja mitkä vähentävät sitä?
5. Tavoitteet
  - a. Miksi haluat ylläpitää kyseistä ystävyysuuhdetta?

- b. Onko jotakin, minkä haluaisit muuttuvan teidän välisessänne vuorovaikutuksessa?
- c. Millaisena näet suhteenne tulevaisuuden? Mitä toiveita sinulla sen suhteen on?
- d. Haluatko vielä lisätä tai kysyä jotain?